Suomalaista sosialistista kirjallisuutta

KUUSINEN:

KANSAINVÄLISIÄ KYSYMYKSIÄ

kluuttikantisena 580:—

Teos käsittää valikoiman Kuusisen laajasta ja monipuolisesta tuotannosta ja on tärkeä oppikirja työväenjärjestöjen jäsenille ja kaikille niille, jotka haluavat saada pätevää, luotettavaa opastusta kansainvälisen politiikan ongelmissa.

T. LEHÉN:

TYÖVÄENLUOKAN MAAILMANKATSOMUS

nid. 216:—

Luentosarja, jossa kansanomaisesti selvitellään päivänpolttavia maailmankatsomuksellisia peruskysymyksiä ja huumorintajuisesti paljastetaan Suomessa esiintyvän porvarillisen muotifilosofian surkeus.

KANSANKULTTUURI OY

Helsinki - Simonkatu 8

Hinta 60:—.

Helsinki 1952. Kustannusosakeyhtiö Yhteistyön Kirjapaino

"Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!"

Kommunisti

POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Elokuu 8 1952

JULKAISIJA: SUOMEN KOMMUNISTINEN PUOLUE

SKP

TAISTELUJEN TIELLÄ

vuosikirja VIII 1952

ilmestyy

elo-syyskuun vaihteessa monipuolisena ja arvokkaana vuosijuhlajulkaisuna. Teos sisältää kirjoituksia oman maamme ja kansainvälisen työväenliikkeen ajankohtaisista kysymyksistä ja on runsaasti kuvitettu. Toimitustyöstä vastaavat Tuure Lehén ja Aili Mäkinen.

☆

Vuosikirjaa, jossa on 160 sivua ja 16 sivuinen taidekuvaliite, myyvät puolueosastojen kirjallisuusasiamiehet ja SKPn toimistot, hinta 350:— sid. Asiamiehille 25 %:n myyntipalkkio maksetuista ennakkotilauksista, jotka on osoitettava SKPn toimistoon, os. Helsinki, Simonkatu 8 B. Postisiirtotilin n:o 78501.

SKPn KKn Valistusosasto.

Kommunisti 8. VUOSIKERTA · 1952
ELOKUU N:o 8 (175)
POLIITTIS-TEOREETTINEN AIKAKAUSLEHTI

Kommunistisen puolueen lujittaminen — menestyksen ehto

SKPn 34. vuosipäivän (28. 8. -52) tilanteessa joudumme jälleen toteamaan, että taantumuksen hyökkäys kommunistisia puolueita vastaan on kiihtynyt kaikkialla kapitalistisessa maailmassa ja että tuossa taistelussa taantumus käyttää kaikkein likaisimpiakin aseitaan ja keinojaan.

Taantumuksen ajojahti ja hyökkäyksen kiihtyminen on seurausta luokkataistelutilanteen kärjistymisestä yleensä ja erikoisesti siitä, että vallanpitäjät kapitalistisissa maissa tuntevat asemansa heikkouden, kansanjoukkojen kasvavan tyytymättömyyden ja näkevät kommunistisissa puolueissa ja niiden kasvavassa joukkokannatuksessa vakavimman esteen sotasuunnitelmiensa ja kansan nälkiinnyttämisen tiellä.

*

Horjuvan asemansa säilyttämiseksi ja lujittamiseksi kapitalistimaiden taantumukselliset piirit ovat käyneet ja käyvät taistelua kommunistisia puolueita vastaan. Tässä taistelussa ne eivät ole kaihtaneet mitään keinoja, joiden vain ovat olettaneet auttavan päämääräänsä pyrkimisessä. Ne ovat panneet liikkeelle salamurhaajia, niinkuin v. 1950 Belgiassa, missä surmattiin kommunistisen

puolueen johtaja Julien Lahaut, tai suorittaneet surmaamisen ”laillisesti”, niinkuin tehtiin Kreikassa Belojannikselle ja hänen tovereilleen tänä vuonna. Siellä missä noin pitkälle meneviä terroritoimenpiteitä ei uskalleta suorittaa, taantumuksellisten on tyydyttävä kommunistisen puolueen jäsenten vangitsemiseen, puolueiden toiminnan viralliseen kieltämiseen tai muiden esteiden asettamiseen.

Koettaessaan muokata yleistä mielipidettä myötämieliseksi erilaisille terroritoimenpiteilleen — olivatpa ne sitten ”virallisia” tai ”epävirallisia” — taantumukselliset parjaavat kommunisteja kaikin mahdollisin keinoin, laativat ”kapinasuunnitelmia” ja levittävät ”tietoja” ”vallankaappaushankkeista”. Näihin menetelmiin turvauduttiin äskettäin Ranskassa, jossa hyökättiin epäonnistuneesti maineikasta Ranskan Kommunistista Puoluetta ja sen johtajia vastaan.

Erikoisen merkittävä osa tämänluontoisissa puuhissa niin meillä kuin muissakin kapitalistisissa maissa on juuri oikeistososialidemokraateilla, jotka ulottavat vaikutuksensa työtätekevien keskuuteen. Syyttäessään kommunisteja vieraan vallan asiamiehiksi ja levittäessään ”tietoja” provokatiojutuista väitteidensä ”todisteiksi” he salaavat sen, että juuri he ovat olleet ja ovat vieraan vallan asioilla ja sota-aikana vielä kaikenlisäksi hitleriläis-vallan, joka aivan avoimesti pyrki alistamaan meidän maamme alusmaakseen.

Kommunistipuolueiden johtajien surmaamisella, heidän telkeämisellään vankiloihin, kommunististen puolueiden toiminnan kieltämisellä ja kaikenlaisella vaikeuttamisella, provokatioilla ja pelottelulla taantumus pyrkii lyömään työväenluokan etujoukon, lamauttamaan taistelutahdon niiltä, jotka esiintyvät taantumuksen suunnitelmia vastaan. Eikä kysymys ole vain kommunistien vainoamisesta. Suunnitelmat tähtäävät pitemmälle, niinkuin USAn kommunistisen puolueen pääsihteeri Eugene Dennis osoitti kuultuaan korkeimman oikeuden päätöksen hänen ja useiden muiden USAn kommunistisen puolueen johdon jäsenten tuomitsemisesta vankeuteen ja sakkoihin. ”Me varoitamme Amerikan kansaa, sillä maamme taantumus ei tule — kuten natsi-Saksan esimerkki niin selvästi osoitti — tyytymään vain kommunistien vainoamiseen. Taantumus tulee käyttämään tilaisuutta hyväkseen — ei vain lakkauttaakseen kommunistisen puolueen — vaan myös murskatakseen ammattiyhdistysliikkeen, lisätäkseen terroria neekeriväestöä kohtaan ja tukahduttaakseen rauhanpuolustajain liikkeen”, lausui Dennis.

Hyökätessään kommunistisia puolueita vastaan taantumukselliset osoittavat, etteivät he pidä arvossa sanoissa ylistämiään laillisuuden periaatteita, joiden he väittävät olevan voimassa kapitalistisissa valtioissa. ”Oikeudenkäynnit” kommunistipuolueen johtajia vastaan USAssa, kansalaisilta vaaditut vakuutukset siitä, etteivät ole

kommunistisen puolueen jäseniä ja että eivät kannata kommunisteja ovat esimerkkejä ”vapauden valtakunnaksi” mainostetussa maassa vallitsevasta ajatuksen vapaudesta. Lakien, vieläpä perustuslakien rikkomisesta antoi näytteen Pinayn hallitus Ranskassa vangitessaan Ranskan kansalliskokouksen jäsenen Jaques Duclosin ”tavattuna itse teosta”, jota tekoa ei kuitenkaan poliisiviranomaisten innokkaista yrityksistä huolimatta kyetty osoittamaan, vaikka Duclosia pidettiin vangittuna toista kuukautta. Kommunistisia puolueita vastaan tehdyt hyökkäykset, joiden yhteydessä suoritettujen tekojen johdosta kommunistit ovat vaatineet porvarillisia hallituksia noudattamaan edes omia lakejaan, eivät ole taantumuksen voiman, vaan heikkouden osoituksia.

*

Luokkataistelun historia on osoittanut, että kommunistisia puolueita ei voida hävittää — kommunisteja ei voida tuhota, koska ei voida tuhota kansoja, joiden elimellinen osa kommunistinen liike kaikissa maissa on. Historia osoittaa, että kommunismin tuhoojat ovat aina tulleet ja menneet, mutta kommunistinen liike on vain kasvanut ja laajentunut. Kommunistien tuhoojilla nykyisessä tilanteessa ei tule olemaan parempaa menestystä.

Kokonaan toisenlaiset tulokset kuin Pinayn hallitus ja sen toimeksiantajat toivoivat, oli myös seurauksena touko-kesäkuussa Ranskan kommunistista puoluetta vastaan tehdystä hyökkäyksestä. Sen sijaan, että Ranskan kansan keskuudessa olisi kommunistien vaikutus vähentynyt, osoittautuikin, että niin Ranskassa kuin muissakin maissa, kohosi voimakas liikehtiminen vangittujen kommunistien ja muiden rauhanpuolustajien vapauttamiseksi. Ja liikehtimisessä oli mukana paljon muitakin kuin kommunisteja. Ranskan kommunistiseen puolueeseen liittyi uusia jäseniä, puolueen lisääntynyt kannatus ilmeni eräissä samaan aikaan suoritetuissa paikallisvaaleissa jne. Osoittautui, etteivät Hitlerin menetelmät menesty enää toisen maailmansodan jälkeisessä Ranskassa. Ne eivät menesty myöskään muualla silloin kun kansat saadaan tajuamaan, että isku kommunisteja vastaan on myös isku rauhaa, demokraattisia oikeuksia ja kansojen itsemääräämisoikeutta vastaan.

Edistykselliset ja rauhantahtoiset kansankerrokset, joiden voima kaikissa maissa kasvaa, ovat omien kokemustensa opettamina tulleet tietämään, että kommunistit ajavat tinkimättömästi edistyksen ja rauhan asiaa ja että sotaa ja nälkää vastaan voidaan taistella vain yhdessä kommunistien kanssa.

*

Tapahtumain kehitys osoittaa, että taantumuksen hyökkäys kommunistisia puolueita vastaan kaikissa kapitalistisissa maissa kiihtyy. Torjutaksemme suunnitellut hyökkäykset omaa puoluettamme vastaan, muuttaaksemme ne ranskalaisten tovereiden esimerkin mukaan kommunistien vaikutuksen lisääntymiseksi maassamme, meidän on jatkuvasti lujitettava puoluettamme ja sen yhteyttä työtätekeviin joukkoihin. Puolueemme jäsenien on edelleen kehitettävä ja kasvatettava itseään sekä itsenäisen että yhteisen opiskelun avulla niin, että jäsenistöstämme kehittyy joukko, joka ei säiky taantumuksen hyökkäyksiä, ei joudu paniikkiin missään tilanteessa eikä antaudu vastustajain erilaisiin provokatioihin. Lujittamalla puoluettamme lujitamme samalla rauhan, demokratian ja edistyksen voimia maassamme.

Edessäolevien "suurten tehtävien toteuttamisen ratkaisevana edellytyksenä on kommunistisen puolueemme kaikipuolinen vahvistaminen" — kuten SKPn IX edustajakokouksen päätöslauselmassa sanotaan.

Kommunistisen puolueen toiminnan ja taistelukyvyn kaikinpuolisen vahvistamisen yhteydessä "kommunistien on aina oltava ensimmäisten riveissä puolustamassa työväen etuja ja työskenneltävä väsymättä joukkojen herättämiseksi poliittiseen toimintaan, lyömään takaisin taantumuspiirien hyökkäykset, suojelemaan ja laajentamaan työtätekevän väestön kansanvaltaisia oikeuksia, taistelemaan sotakiihoitusta vastaan, puolustamaan rauhan asiaa" (SKPn IX edustajakokouksen päätöslauselmasta).

"Vakava aika vaatii meiltä kaikilta entistä suurempaa puoluevalppautta vihollisten juonien torjumiseksi, entistä läheisempää yhteenkuuluvaisuuden tuntoa puolueen kanssa, sitä vastuuntuntoa, jota me sanomme puolueisuudeksi."

(Ville Pessi)

EINO TAINIO:

SKP yli 30 vuoden ajan taistelussa sodanvaaraa vastaan

Taistelu sodanvaaraa vastaan ei ole helppoa

Ammattiyhdistysinternationaalen Haagiin joulukuun 10—15 pnä 1922 koollekutsuman rauhankonferenssin johdosta laatimassaan kirjoituksessa Lenin esittää mm.: "Kysymyksessä taistelusta sodanvaaraa vastaan Haagissa kokoontuvan konferenssin yhteydessä olen sitä mieltä, että suurimpana vaikeutena on voittaa ennakkoluulo, että tämä kysymys olisi yksinkertainen, selvä ja helppo." Myöhemmän ajan kokemukset ovat osoittaneet Leninin toteamuksen oikeaanosuneisuuden. Sen ovat osoittaneet myös Suomen Kommunistisen Puolueen sodanvaaraa vastaan käymän taistelun kokemukset. Taistelu ei ole ollut helppoa eikä yksinkertaista. Se on vaatinut puolueeltamme sitkeää, periksiantamatonta työtä ja ponnisteluja, vieläpä raskaita uhrejakin. Taistelun selvittäminen ja johtaminen onkin ollut mahdollista vain sen perusteella, että Lenin ja Stalin ovat niin selvästi ja johdonmukaisesti valaisseet kysymyksen koko laajuuden ja että puolueellamme on ollut käytettävissään heidän johtamansa puolueen rikkaat taistelukokemukset. Rakkaus maahamme ja sen rauhaa rakastavaan uutteraan kansaan on kannustanut puolueemme jäsenjoukkoa ponnisteluissa ja taistelussa sodanvaaraa vastaan.

Sodanvastaisen taistelun selvittäminen

Sodanvastaisen tunnuksen oli omaksunut myöskin Suomen vanha työväenliike. Todettiin, että työväenliike vastustaa sotaa, että sota on rikos ihmiskuntaa kohtaan, puhuttiinpa sotatoimien boikottauksestakin ja uhattiin vastustaa sotaa lakolla. Sodanvastaisen taistelun selvittäminen ja järjestäminen jäi kuitenkin vanhassa työväenliikkeessä yksinomaan näiden pelkkien fraasien toistamiseen, sen pitemmälle ei asiassa päästy. Niinpä sodanvastaisen taistelun periaatteellinen ja käytännöllinen selvittäminen sekä taistelun kehittäminen ja järjestäminen on jäänyt Suomessakin yksinomaan kommunistisen puolueen tehtäväksi.

Tarkastettaessa Suomen Kommunistisen Puolueen perustavan kokouksen perustamislausuntoa havaitaan, että puolue on jo siinä astunut sodanvastaisen taistelun selvittämisessä pitkän askeleen eteenpäin Suomen vanhan työ-

väenliikkeen asennoitumisesta. Myöhemmin kysymys edelleen selvenee ja sen mukaisesti joukoille tapahtuva selvitystyö paranee. Jo vuoden 1919 puoluekokous julistaa päätöslauselmassaan: "Kokous lausuu varman luottamuksen, että Suomen vallankumouksellinen köyhälistö on osaltaan estävä kansainvälisten lahtarien aikeet vetää Suomikin tähän imperialistiseen sotaretkeen...", jota silloin valmisteltiin nuorta Neuvostotasavaltain Liittoa vastaan. Niinikään vuosien 1920 ja 1921 puoluekokoukset kiinnittävät päätöslauselmissaan vakavaa huomiota sodanvastaisen taistelun selvittämiseen ja sen järjestämiseen. Niinpä vuoden 1921 puoluekokouksen päätöslauselmassa asetetaan puoluejärjestöille tehtäväksi "Suomen työtätekevälle kansalle sen selvittäminen, että kapitalistisella järjestelmällä ei ole sille tarjottavana muuta kuin kurjuutta, hävitystä ja kuolemaa, kun sen sijaan työväen Neuvostovaltain Liitto tuo mukanaan kansojen rauhallisten suhteiden järjestämisen". Myöhemmissäkin puoluekokouksissa ja puolueen käytännöllisessä työssä on jatkuvasti kiinnitetty vakavaa huomiota sodanvastaisen taistelun selvittämiseen niin teoreettisesti kuin käytännöllisestikin.

Työväenluokan yhteisrintama sotaa vastaan

Voidakseen vetää työväestön yhtenäisen voiman taisteluun sodanvaaraa vastaan puolue pyrki jo varhaisessa vaiheessa yhteistyöhön sos.dem. puolueen kanssa. Vuosina 1921 ja 1922 Suomen armeijan ja suojeluskunnan varustamain valkokaartilaisjoukkojen tunkeutuessa Neuvostokarjalaan ja riehuesssa siellä ja kun sodanvaara muistakin syistä oli erittäin suuri, Suomen Kommunistinen Puolue ja sen johdolla taistelevat vasemmistotyöläiset ryhtyivät toimenpiteisiin työväen yhteisrintaman muodostamiseksi sodanvaaraa vastaan. Joulukuun 30 pnä 1921 Sosialistinen Työväenpuolue teki sosdem. puolueelle avoimen kirjeen muodossa yhteisrintamatarjouksen sodanvaaran torjumiseksi. Kirjeessä sanottiin mm: "Kun Sosialistinen Työväenpuolue tämän esityksensä Sosialidemokraattiselle Puolueelle tekee, tapahtuu se siinä vakavassa ja horjumattomassa mielessä, että kumpikin puolue tulee yhtymään yhteiseen rintamaan porvariston rikollisia sotahankkeita vastaan, huolimatta siitä, että kumpikin puolue ei voi sopia yhteisestä taistelusta sosialismin toteuttamiseksi." Kirjelmässä sanotaan edelleen: "Me emme esityksellämme pyydä teiltä muodollista tunnusta tässä kirjelmässä esitettyjen perusteiden puolesta emmekä lausuntoanne siinä esitetyistä periaatteista, vaan pyydämme teiltä vakavassa mielessä selvää ja ymmärrettävää vastausta siitä, lähdettekö meidän kanssamme yhdessä taistelemaan kärsimyksiä ja hätää tuottavan porvariston sodan estämiseksi..."

Sosialidemokraattinen puolue torjui tämän yhteisrintamatarjouksen. Suomalaisten imperialistien, jotka havittelivat Neuvosto-Karjalan metsärikkauksia, palkkarenkinä toimiva sosdem. puolueen johto ei siis alunperinkään tahtonut lähteä taisteluun sodanvaaraa vastaan.

Sodanvastainen taistelu tuottaa tuloksia

Siitä huolimatta, vaikka sos.-dem. puolueen oikeistojohto hylkäsi yhteisrintamatarjouksen, Suomen Kommunistinen Puolue ja vasemmistotyöväki maassamme lähti rakentamaan yhteisrintamaa, joukkojen vetämiseksi taisteluun sodanvaaraa vastaan.

SKP saattoi Sosialistisen Työväenpuolueen kautta julkisuuteen kuuluisaksi tulleen rauhanjulistuksen, jonka pohjalta sitten kehittyikin suuri mielenosoitusliike, johon osallistui kymmeniä tuhansia työläisiä eri puolilla maata. Mielenosoituskamppailuun yhdistyi helmikuussa 1922 SKPn johdolla Pohjois-Suomen tukkityöläisten taistelu yhtiöiden nälkiinnyttämispolitiikkaa ja tukkityömailla vallinnutta ohranaterroria vastaan. Tukkityöläisten taistelu sai sellaisen laajuuden ja sellaiset muodot, että se uhkasi katkaista valkokaartilaismellastajajoukkojen selustayhteydet Suomeen. Samanaikaisesti SKPn uljaan jäsenen Toivo Antikaisen johtama suomalaisista muodostettu hiihtopataljoona murskasi taitavaa kiertoliikettä seuranneella rajulla yllätyshyökkäyksellä valkosuomalaisten retkikunnan pääesikunnan Kiimasjärven kylässä.

Toveri Hyvönen toteaa kirjoituksessaan "SKPn taisteluhistorian päävaiheet": "Täydellä syyllä voidaankin sanoa, että Suomen taantumuksen sotahankkeiden raukeaminen vv. 1921—1922 oli Suomen Kommunistisen Puolueen johtaman työläisten ja köyhän maalaisväestön taistelun tulos."

Rauhan julistuksesta vankilaan

Katkerana sotaprovokation ja Neuvosto-Karjalan valtaamissuunnitelman hukkaan menosta porvarillinen valtiokoneisto ryhtyi häikäilemättömään väkivaltaiseen hyökkäykseen sodanvastaiseen taisteluun osallistunutta vasemmistolaista työväenliikettä vastaan. Tammikuun 26 pnä 1922 vangittiin hallituksen määräyksestä kaikki Suomen Sosialistisen Työväenpuolueen puoluetoimikunnan jäsenet, joita syytettiin edellämainitun rauhanjulistuksen johdosta. Heidät tuomittiin 3—5 vuoteen kuritushuoneeseen, todellisten isänmaanpettäjien ja sotaprovokaattoreiden saadessa rauhassa edelleen vehkeillä ja järjestää provokatioitaan uuden sodan aikaansaamiseksi.

Väkivallalla ei tukahduteta taistelua rauhan puolesta

Puoluettamme ja vasemmistolaista työväenliikettä vastaan

kohdistettu isku ei kuitenkaan voinut lannistaa puolueemme ponnisteluja työväenluokan yhdistämiseksi taisteluun sodanvaaraa vastaan. Tässä mielessä tarjottiin vuoden 1922 syksyllä, valtiollisten vaalien edellä, uudelleen sosdem. puolueelle yhteisrintamaa ja kehoitettiin sitä ryhtymään vaaliliittoon vasemmistotyöläisten kanssa rauhan turvaamiseksi ja ystävällisten suhteiden rakentamiseksi Suomen ja Neuvosto-Venäjän sekä kaikkien maiden välillä. Jälleen yhteistyötarjouksessa korostettiin, ettei yhteistyösopimus ”merkitse kummankaan puolueen itsenäisyydestä ja periaatteista luopumista tai tinkimistä”. Sosdem. puolueen puoluekokous hylkäsi yhteistyötarjouksen vaatien vasemmistoa luopumaan periaatteellisesta kannastaan ja itsenäisestä vaalitoiminnasta sekä siirtymään sosdem. puolueen asettamien ehdokkaiden taakse.

Taantumuksen vainotoimenpiteistä ja sosdem. oikeistojohdon sille antamasta tuesta huolimatta puolueen taistelu sodanvaaraa vastaan jatkui ja voimistui saaden joukkojen lisääntyvän kannatuksen. Niinpä vasemmistotyöväestön vaaliliitto sai syksyllä 1922 suoritetuissa vaaleissa 27 edustajaa eduskuntaan. Mielenkarvaudella oli sodanvalmistelijoiden todettava, etteivät sosdem. puolueen oikeistojohdon toimenpiteet kykene estämään ja tukahduttamaan Suomen Kommunistisen Puolueen taistelua rauhan puolesta. Siksi se aloitti jälleen hyökkäyksen voimistunutta rauhanrintamaa vastaan. Keväällä 1923 lakkautettiin Sosialidemokraattinen Nuorisoliitto, joka oli kiinteästi osallistunut taisteluun rauhan puolesta. Samalla vangittiin suuri joukko vasemmistotyöväenliikkeen toimihenkilöitä edellämainitun SKPn rauhanjulistuksen johdosta. Kaikkiaan vangittiin yli 200 toimihenkilöä, heidän joukossaan koko 27-miehinen eduskuntaryhmä.

Kaikista näistä väkivaltatoimenpiteistä huolimatta, huolimatta siitä, että näiden seurauksena vuoden 1924 alussa suoritetussa vaalikamppailussa vasemmistotyöläiset joutuivat käymään vaalitaistelun kokonaan ilman sanomalehdistöä, kykeni kaikessa kiireessä muodostettu Työväen ja Pienviljelijäin Vaaliliitto kokoamaan lähes 100.000 äänestäjää taaksensa ja saamaan 18 edustajaa eduskuntaan. Erikoisesti on syytä todeta, että tässä taistelussa osoittautui oikeaksi tunnus, jonka vuoden 1923 puoluekokous oli asettanut: ”porvariston petollista ja tuhoisaa ulkopolitiikkaa vastaan työväki ja talonpojat asettavat rauhanpolitiikan” ja että ”vain työväen ja talonpoikain liitto voi torjua ne onnettomuudet, joihin Suomen herrojen ulkopolitiikka uhkaa Suomen kansan syöstä ...”. Tämä tunnus kokosi joukkoja vainonkin keskellä taisteluun sodanvaaran vastaan. Väkivallalla ei voidakaan tukahduttaa kansojen rauhan kaipuuta ja taistelua rauhan puolesta.

Taistelu nälkiinnyttämispolitiikkaa vastaan on taistelua rauhan puolesta

Käymässään rauhantaistelussa Suomen Kommunistinen Puolue oli jatkuvasti korostanut, että taistelu työtätekevän kansan elinehtojen puolesta on kiinteä osa sodanvaaraa vastaan käydystä taistelusta. Niinpä vuoden 1927 puoluekokous luonnehtiessaan kansainvälistä tilannetta toteaa: ”Useissa maissa on sattunut tapauksia, jotka ovat sangen ominaisia sille sodanvalmistelujen ilmapiirille, jossa suurimmat kapitalistiset maat elävät. Kaikissa kapitalistisissa maissa on nimittäin havaittavissa taantumuksen voimistuminen, terrorististen ja fasististen työväenluokan kuristamistapojen kansainvälistyminen suuremmassa tai pienemmässä määrässä. Sisäinen taantumus käy yhtä jalkaa ulkoisten valloituspyrkimysten kanssa. Voidakseen käydä sotaa täytyy kapitalismilla olla ’rauhoitettu’ selkäpuoli.”

Tältä pohjalta puolue myöskin oli järjestänyt ja järjesti taistelun työväenluokan elinehtojen puolesta. Niinpä, kun työnantajat vuonna 1928 aloittivat hyökkäyksen työpalkkojen alentamiseksi, se kohtasi puolueen johtaman työläisten ankaran vastarinnan. Tästä oli osoituksena 10 kuukautta kestänyt satamatyöläisten yleislakko vv. 1928—29. Työväestön kasvava taistelutahto tuli näkyviin myös vuoden 1928 kunnallisvaaleissa, joissa vasemmistotyöväestön vaaliliitot voittivat 370 uutta paikkaa kunnanvaltuustoissa ja vuoden 1929 eduskuntavaaleissa, joissa Sosialistisen Työväen ja Pienviljelijäin Vaaliliiton äänimäärä nousi lähes 130.000:een. Taistelu työväenluokan elinehtojen puolesta kohotti siis samalla taistelua rauhan puolesta. Syntyi myös voimakkaita mielenosoitusliikkeitä jopa lakkojakin sodanvaaraa vastaan. Vaikka vuoden 1929 elokuun 1. päivän sodanvastaiset mielenosoitukset kiellettiin, lähtivät työläiset tuhatlukuisina mielenosoituksiin. Tällöin syntyneistä poliittisista lakoista sodanvaaraa vastaan Kemin seudun sahoilla syntyneet lakot olivat huomattavimmat.

Ammatillisen liikkeen yhtenäisyys tae rauhalle

Ammattiyhdistysliikkeen yhtenäisyys ja sen taistelukunto on ehtona, ei ainoastaan taistelussa työväenluokan elinehtojen, vaan myöskin rauhan puolesta. Erikoisen selvästi tämä on tullut näkyviin Suomessa, jossa ammattiyhdistysliike välittömästi kansalaissodan jälkeen joutui vasemmistotyöväen hallintaan. Siksi sosdem. oikeistojohto sodanvalmistelijain kehoitusten mukaisesti pyrki kaikin keinoin lyömään hajalle tätä rauhan linnakkeeksi muodostunutta työväen taistelujärjestöä. Jo vuoden 1926 SAJn edustajakokouksen edellä sosdem. oikeistojohdon taholta uhattiin repiä ammatillinen liike kahtia. Suo-

men Kommunistisen Puolueen joustavalla, työväestön yhteisetua puoltavalla taktiikalla tämä hajoitustyö kuitenkin lyötiin takaisin. Tällainen ratkaisu nostatti entistä voimakkaamman yhtenäisyystunteen ammattiyhdistysliikkeessä. Muutamassa vuodessa ammatillisen liikkeen jäsenmäärä miltei kaksinkertaistui, nousten vuonna 1928 yli 90.000:een. Samanlainen ilmiöhän oli havaittavissa myöskin vuoden 1933 samoinkuin vuoden 1945 jälkeisillä kausilla. Molemmilla viimemainituilla kausilla ammattiyhdistysliike niinikään nopeasti voimistui ja sen jäsenmäärä lisäytyi työväenluokan yhtenäisyystunteen herättämisen seurauksena. Mutta kuten vuonna 1945 ja 1933 niin myöskin vuoden 1926 jälkeisenä kautena sosdem. oikeisto ryhtyy sitä vimmatummin toimintaan yhtenäisen ammattiyhdistysliikkeen repimiseksi.

Tähän vaaraan Suomen Kommunistinen Puolue on aina kiinnittänyt vakavaa ja perusteellista huomiota osoittaen samalla joukoille, mihin ammatillisen liikkeen hajoitustyöllä pyritään. Niinpä SKPn v. 1929 pidetyn pleenumin päätöslauselmassa todetaan: "Noskejohtajien sosiali-imperialismin oleellisena osana on työväen luokkavoimien hajoittaminen. Se tapahtuu, paitsi niillä turmelemismenetelmillä, joita sosialidemokratia on meilläkin käyttänyt, myöskin työväen joukkojärjestöjen (ammatillisen ja urheiluliikkeen) hajoittamistoimintana". Vuoden 1929 puoluekokouksen päätöslauselmassa korostetaan vielä: "Kiertämättömän imperialistisen sodan valmistelut Suomessakin tekevät jo valmistuskaudella yhä suuremmat ja jyrkemmät luokkien väliset yhteentörmäykset välttämättömiksi. Siksi porvaristo tekee kaikkensa tuhotakseen työväen luokkataistelujärjestöt, heikentääkseen sen kautta työväen kasvavan luokkavoiman... sosdemit, jotka ovat kerta toisensa jälkeen epäonnistuneet yrityksessään vallata ammattijärjestön johtoa, ovat vuodesta vuoteen pitäneet jatkuvasti ammattijärjestön hajoitusuhkaa vireillä...". Tältä pohjalta asettikin vuoden 1929 puoluekokous vastaiset tehtävät seuraavasti: "Tärkein tehtävä on nyt mitä voimakkaamman kamppailun järjestäminen hajoittajia vastaan. Ei riitä julistusten ja kansliaohjeiden antaminen, vaan on mobilisoitava kaikki voimat hellittämättömään taisteluun".

Puolue teki kaikkensa saadakseen aikaan laajan työväen joukkotaistelun työväenliikkeen hajoitustoimintaa ja kapitalismin uhkaavaa hyökkäystä vastaan. Sosialidemokraattisen puolueen johto ei kuitenkaan silloin, paremmin kuin myöhemminkään, tahtonut ryhtyä puolustamaan työläisten oikeuksia, vaan leimasi kommunistien varoitukset talouspulan lähestymisestä ja sodanvalmisteluista houreiksi. Työläisliiton silloisen sihteerin L. Mikkosen Dagens Nyheter-lehdelle antamassa haastattelussa 10. 8. 1931 selvitetään mistä ammattiyhdistysliikkeen hajoittamisesta loppujen lopuksi oli kysymys. L. Mikkonen lausuu sanotussa haastattelussa:

"Silloin oli Työläisliitto taistelujärjestö, jonka tuli taistella kommunisteja vastaan — tämä tapahtui muuten yhdessä Lapuan kanssa — mutta kun heidät kukistettiin ja heidän järjestönsä hajoitettiin, muodostui liitto perustaksi Suomen uudelle ammattijärjestölle. Oltuaan taistelujärjestö se on nyt muodostunut puhtaaksi länsimaiseksi ammattiliitoksi."

Yhteisrintama lapualaisfasistien kanssa Suomen ammattiyhdistys- ja koko työväenliikkeen yhtenäisyyden murskaamiseksi ja siten tien tasoittaminen liitolle Hitler-fasismin kanssa Suomen kansan syöksemiseksi sodan hirveisiin kärsimyksiin, siinä todellakin sosdem. oikeistojohtajien pyrkimysten päämäärä.

"Kova kovaa vastaan"

Ammattijärjestön ja työväen sodanvastaisen taistelun tilapäinenkään murskaaminen Suomessa ei olisi onnistunut ilman sosdem. oikeistojohtajien antamaa apua. Toiselta puolen on todettava, ettei myöskään sosdem. oikeistojohto kyennyt katalalla konnantyöllään murskaamaan työväenluokan taisteluyhtenäisyyttä. Siksi taantumusporvariston oli päämääräänsä pyrkiessään turvauduttava väkivaltaisiin terroritoimenpiteisiin.

Kun Suomen Ammattijärjestö oli lakkautettu ja koko julkinen vasemmistolainen työväenliike estetty toimimasta ryhtyi Suomen Kommunistinen Puolue kokoamaan uudelleen hajalleen lyötyjä sodanvastaisen taistelun voimia. Vuoden 1931 puoluekokous julistaa: "Fasistikumous merkitsee myöskin Suomen suurporvariston häikäilemättömän avointa etenemistä ulkopolitiikan tiellä... ennenkaikkea rosvosodan valmistelussa..." Puolue ei väsynyt selittämästä työväestölle, että fasistista väkivaltaa voidaan vastustaa vain yhteisvoimin. Samalla vuoden 1931 puoluekokouksen päätöslauselmassa esitetään: "Jos kommunistit eivät tee muuta kuin sinkoilevat ylimalkaisia julistuksia herrain sotahankkeita vastaan, ei siitä ole suurta apua. Heidän on osoitettava kansanjoukoille mikä ääretön vaara on edessä, jos kädet ristissä odotetaan sotaa ja vastaanpanematta sallitaan suurporvariston kätyreineen jatkaa noita rikollisia hankkeita yhä pitemmälle." Lopuksi päätöslauselmassa julistetaan: "Alinomaisesta vastaanpanemattomuudesta fasistien väkivallan edessä on tehtävä loppu. On saatava tästä lähtien joukkojen tunnukseksi: Kova kovaa vastaan".

Kootessaan joukkoja taisteluun puolue ei kertaakaan unohtanut sitä tosiasiaa, että Suomen kansan pelastaminen sodanvalmistelijoiden toimenpiteiden hirveiltä seurauksilta voi tapahtua vain työtätekevien ja kaikkien edistyksellisten voimien yhdistetyllä taistelulla. Niinpä kun lapualaisfasistit vv. 1931—32 kävivät eräiden

maaseudun sosialidemokraattisten työväenyhdistysten ja niiden toimihenkilöiden kimppuun, puolue antoi työläisille ohjeen: ”Työläisten on yhdessä pantava vastaan ja lyötävä lapualaisia niin, että tuntuu...” Ja jälleen vuoden 1933 puolueen keskuskomitean laajennettu kokous teki päätöksen yhteisrintamatoiminnan aikaansaamisesta. Laajennetun keskuskomitean kokouksen julkilausumassa sanotaan, että ”työhön nähden SAKn alaisissa järjestöissä on suoritettava perusteellinen käänne” ja kehoitetaan joukkoja liittymään sosialidemokraattien perustamaan ammattiyhdistysliikkeeseen ja nostattamaan yhteistä taistelua fasismia ja sodanvaaraa vastaan, työntekijäin elinehtojen ja oikeuksien puolesta. Tunnus ”kova kovaa vastaan” loi edellytykset ratkaisevan käänteen saamiseksi taistelun järjestämisessä sodanvaaraa vastaan.

Laajan kansanrintaman luominen

Tärkeäksi taitekohdaksi 30-luvulla SKPn sodanvastaisen taistelun järjestämisessä muodostui puolueen VI edustajakokous v. 1935. Kokous kehoittaa rakentamaan laajaa kansalaisrintamaa sodanvaaraa vastaan, osoittaen samalla, että harjoitettu ”politiikka on sotapolitiikkaa. Ei ole tosiaan kumma, että eräät porvarillisen sivistyneistönkin piirit havahtuvat huomaamaan, mihin katastrofiin — sotaan ja veriseen tappioon — tuommoinen mieletön politiikka uhkaa Suomen kansan syöstä. Kaikki kansamme syvät rivit on saatava tämä uhkaava vaara täysin ymmärtämään.”

Sosialidemokraattisen puolueen sisällä vuosina 1932—1933 alkanut vasemmistovirtaus Akateemisen Sosialistiseuran ympärillä voimistuu ja erikoisesti seuran äänenkannattajan Soihdun ansiosta laajenee. Samoin SKPn uljaan johtajan Toivo Antikaisen puolustuksen yhteydessä tapahtunut kansanrintaman alkeiden muodostus luo edellytykset sodanvastaisen kansalaisrintaman muodostamiselle. Tältä pohjalta muotoutui laaja vastalauseliike n.s. kuolemantuomiovastaisen adressikamppailun yhteydessä. Silloin oli ensimmäisen kerran vuoden 1930 jälkeen Suomen sivistyneistön parhaita edustajia yhdessä työväestön kanssa mukana yli satatuhantisen allekirjoittajamäärän hankkimisessa.

Keväällä v. 1936 pidetyssä puolueen laajennetussa neuvottelutilaisuudessa päätettiin osallistua edessä oleviin vaaleihin yhteisrintaman merkeissä ja annettiin puolueen jäsenille ja vasemmistotyöläisille kehoitus työskennellä tarmokkaasti siten, että sosdem. puolueen listoille saataisiin rohkeita ja rehellisiä fasismin ja sodanvastaisen yhteisrintaman kannattajia edustajaehdokkaiksi. Julkaistussa vaalilentolehtisessä ”Rauhan, vapauden ja leivän puolesta” esitettiin vaalitaistelun päämäärä: ”Me tahdomme käytännössä koota työtätekevät taistelemaan fasismia ja sodan vaaraa vastaan työtätekevien elämän puolesta.” Niinikään lentolehtisessä voimakkaasti korostettiin sodanvastaisen taistelun välttämättömyyttä. Siinä sanottiin: ”Elleivät Suomen kansan laajat joukot nouse päättävään taisteluun rauhan säilyttämisen puolesta, tulee Suomi syöstyä uhkaavan maailmanpalon liekkeihin. Tiedetäänhän, että Suomessa on erittäin vaikutusvaltaisia voimia, jotka ohjaavat Suomen valtiolaivaa Hitlerin-Saksan sotapolitiikan vanaveteen.” Vaaleissa yhteisrintaman saavuttama vaalivoitto vaikuttikin ratkaisevasti Kivimäen taantumushallituksen kaatumiseen.

Nämä yhteisrintaman ja kansanrintaman alkeet ja niiden vähäiset voitot eivät kuitenkaan johtaneet pysyvän sodan ja fasismin vastaisen rintaman muodostumiseen. Tosin puolue yritti kaikkensa liikkeen kehittämiseksi. Niinpä vuoden 1937 Suomen itsenäisyyspäivän 20-vuotisjuhlien yhteydessä puolue vetosi julistuksella kansalaisiin rauhan puolesta käytävän taistelun voimistamiseksi. Julistuksessa sanottiin: ”Suomi, jos mikään maa, tarvitsee itse rauhaa. Neuvostoliitto on varmin rauhan turva maailmassa. Mutta Suomen taantumusporvariston politiikka on koko Suomen itsenäisyyden ajan ollut pikemminkin sodan valmistamista ja sotahankkeiden kannattamista kuin rauhan turvaamista ja niiden voimien kannattamista, jotka todella ajavat ja tukevat kollektiivista rauhanpolitiikkaa.” Julistus päättyy ennakkonäkemyksen sisältävään seuraavaan varoitukseen Suomen kansalle:

”Kauanko tämmöistä menoa maassamme siedetään? Siihenkö asti, että todella joudutaan Saksan fasistien hommaaman sodan jalkoihin? Vastako tulevasta sodasta kehkeytyvä uusi Saksan imperialismin romahdus siitä päästää? Niin kauanko tahdotaan kärsiä ja sietää?”

Talvisota ja puolueen suhde siihen

Varoitus, jonka puoluekokous v. 1937 sinkosi Suomen kansalle oli todella aiheellinen. Suomen vallassaolevien sotakiihkoisten piirien kaikki toimenpiteet tähtäytyivät sodan aloittamiseen. Aseellisen varustelun jouduttaminen aloitettiin erikoisella ponnella vuonna 1935, jolloin armeijan perushankintoja varten hyväksyttiin 1650 milj. mk. ohjelma. V. 1937 sitä laajennettiin Tannerin ehdotuksesta 1900 milj. mk:lla, joten ylimääräisen varusteluohjelman toteuttamiseen varattiin kaikkiaan 3500 milj. markkaa sen aikuista rahaa. Vakinainen puolustuslaitoksen menoarvio nousi samanaikaisesti 500 milj. markasta 1000 milj. markkaan. Muutenkin sodanvalmisteluja kiirehdittiin ja laajennettiin. Lentokenttiä rakennettiin kymmenen kertaa enemmän kuin tarvittiin Suomen armeijan ilmavoimien tarpeisiin. Huolimatta kansainvälisestä sopimuksesta, joka kielsi Ahvenanmaan linnoittamisen, sitä ryhdyttiin salaa rakentamaan tukikoh-

daksi sukellusvenelaivastolle ja ilmavoimille. Itä-Suomeen rakennettiin strategisia rauta- ja maanteitä. Karjalan Kannakselle rakennettiin saksalaisten ja muiden ulkomaalaisten asiantuntijain johdolla kokonainen linnoitussarja, "Mannerheiminlinja".

Neuvostoliiton tarjotessa 1938 Suomelle puolustusliittoa, ja sen perustaksi sellaista kauppasopimusta, että Suomi voi myydä Neuvostoliittoon niin paljon kuin haluaa, siirsi Holsti neuvottelujen käymisen Cajanderille, tämä Tannerille, tämä Voionmaalle. Marraskuussa samana vuonna Suomen taholta neuvottelut katkaistiin kokonaan. Samoin tapahtui aluevaihtoneuvotteluissa v. 1939. Esimerkkejä voisi esittää enemmänkin. On kuitenkin tarpeetonta esitellä niitä tässä yhteydessä enempää, sillä sotien päättymisen jälkeen julkaistut monet muistelmateokset, mm. silloisen puolustusministeri Niukkasen teos, jotka tuovat esiin sodanvalmisteluista riittävän määrän tosiasioita, jotka kiertämättömästi osoittavat suomalaisten sotavalmistelijoiden pyrkimyksen ja tarkoituksen. Yksinpä sellaisenkin tosiasian kertominen kuin, että Valtioneuvoston kirjapainossa painettiin 16. 3. 1940 kiertokirje poliisi- ja suojeluskuntapäälliköille, jossa myönnettiin "Mainilan laukaukset ikäväksi erehdykseksi meidän puolellamme", todistaa kiertämättömästi Suomen hyökkäysvalmistelut ja sodan aloittamistoimenpiteet.

On selvää, että sodan puhjettua joulukuussa 1939 Suomen ja Neuvostoliiton välillä SKP ei voinut jäädä ristissä käsin katsomaan tuota onnetonta asioiden kehitystä. Puolue näki tärkeimmäksi tehtäväksi luottamuksellisten suhteiden aikaansaamisen kahden naapurin välille sodan lopettamiseksi. Oli aivan selvää, että Suomen silloinen sotahallitus ei tahtonut aloittamaansa sotaa siinä vaiheessa lopettaa. Näin ollen ei ollut muuta mahdollisuutta kuin saada sellainen hallitus, joka tahtoi lopettaa sodan. Kaikki Suomen Kommunistisen Puolueen tänä aikana julkaisemat asiakirjat kumoamattomasti todistavat asian näin olleen. Ne todistavat perättömäksi sen syytöksen, joka puoluetta vastaan on heitetty, että puolue olisi tahtonut muka tuhota Suomen itsenäisyyden ja liittää maamme Neuvostoliiton yhteyteen. Niinpä sodan syttyessä Suomen kansalle osoitetussa Suomen Kommunistisen Puolueen keskuskomitean julistuksessa sanotaan:

"Toiset ajattelevat, että Suomen pitäisi liittyä Neuvostoliittoon yhtenä sen osana, että Suomen liittyminen Neuvostoliittoon parhaiten voisi turvata Suomen imperialististen valtain taholta uhkaavalta vaaralta. Nämä toverit erehtyvät. Ensiksikään ei Suomen kansanvaltainen tasavalta, joka valtioalueeltaan on toista kuin Neuvostoliitto, voi liittyä Neuvostoliiton yhteyteen, joka luonteeltaan on neuvostovaltio. Toiseksi Neuvostoliitto, noudattaen kansallisuuspolitiikkaansa, ei tahdo, että kukaan voisi sanoa sen haluavan laajentaa rajojaan Suomen valtion kustannuksella, jonka vuoksi Neuvostoliitto, kuten tunnettua, kannattaa erillisen, riippumattoman Suomen olemassaolon turvaamista . . .".

Määritellessään sodanaikana muodostettavan kansanhallituksen tehtäviä edellä mainitun Suomen Kommunistisen Puolueen keskuskomitean kokouksen julistuksessa esitetään sen lähimmiksi tehtäviksi:

". . . . sodan lopettaminen ja rauhan solmiaminen, kansanvaltaisen järjestyksen voimaansaattaminen maassamme ja Suomen riippumattomuuden turvaaminen parantamalla suhteet Neuvostoliittoon ja solmiamalla keskinäisen avun sopimus Suomen Kansanvaltaisen Tasavallan ja Sosialistisen Neuvostotasavaltain Liiton välillä sekä luomalla hyvät naapuruussuhteet kaikkien naapurimaiden kanssa."

Suomen Kommunistisen Puolueen ainoana tarkoituksena ja päämääränä oli tässäkin vaiheessa, kuten sen koko olemassaoloajan, itsenäisen kansanvaltaisen Suomen ja sen rauhaa rakastavan uutteran kansan etujen mukaisen ratkaisun aikaansaaminen. Kiistattomasti voidaankin yhtyä O. W. Kuusisen sanoihin: "Nykyään on vielä selvempää kuin siihen aikaan, miten suunnattomista onnettomuuksista Suomen kansa olisi välttynyt, jos se olisi silloin kannattanut meidän Kansanhallituksemme ohjelmaa" ja lisätä siihen, että vain Suomen Kommunistinen Puolue, niinkuin käytäntö on osoittanut, yksin taisteli Suomen kansan todellisten etujen ja Suomen itsenäisyyden puolesta.

Tarvittiin kuitenkin vielä entistä suurempi Suomen kansan onnettomuus, uusi sota ja sitä seurannut uusi Saksan imperialismin romahtaminen ennenkuin Suomen Kommunistisen Puolueen käymän sitkeän rauhantaistelun merkitys oivallettiin, ennenkuin puolueen Suomen kansan etujen mukainen taistelu ja toiminta alettiin suuremmassa määrässä tajuta.

Uusi hyökkäys, uusi sota

Suomen kansan todellisten etujen tajuamisen puute onkin ollut kansamme suuri onnettomuus. Se tuli selvästi näkyviin juuri talvisodan kautena. Arvioidessaan muodostunutta tilannetta silloin puolueen salainen kokous v. 1940 totesi: "Toinen virhe mikä tapahtui oli viime vuoden lopulla muodostuneen tilanteen ymmärtämättömyys. Ei nähty, että sodan tekijöiksi olivat muuttuneet myöskin n.s. demokraattiset maat . . . Kun olisi tämän mukaisesti pitänyt suunnata taistelunkärki kaikkia imperialistiseen sotaan syyllisiä vastaan tuijotettiin edelleenkin vain fasismiin, eikä nähty omien hallitusten muuttumista taantumuksen ja sodan hallituksiksi." Tältä pohjalta kokous antaakin sitten seuraavan toimintaohjeen: "Meidän on mentävä todella kansan luo, selvitettävä sille sodan ja taantumuksen luonne, syylliset hätään ja kurjuuteen sekä yhdessä kansan kanssa käytävä hävittämään sodan ja kurjuuden lähteitä."

Pian sodan päättymisen jälkeen vallassaolijain terrorin tilapäisesti vähän heikennyttyä alkoi tukahdutettuna ollut työväestön taistelu sotaseikkailijoita ja heidän toimenpiteitään vastaan. Saman vuoden keväällä perustetun Suomen ja Neuvostoliiton rauhan ja ystävyyden seuran toiminta kasvaa ja laajenee nopeasti. Seuran jäsenmäärä saavuttaa syksyyn mennessä 60.000 rajan ja sen äänenkannattajan "Kansan Sanomain" levikki kohoaa 27.000:een. Se ei kuitenkaan riittänyt. Seuran ja siihen liittyvien rauhantaistelijain työ ei ehtinyt murtaa sotapropagandan luomaa ennakkoluulojen muuria ja kun taantumusporvaristo sosdem oikeistojohdon tukemana käy elo-syyskuussa hyökkäykseen seuraa vastaan, voidaan sen toiminta tukahduttaa. Syyskuussa toimitetaan laaja seuran jäsenten vangitseminen ja turvasäilöön sulkeminen ja niin palautettiin maahan jälleen sodanaikainen terrori. Samanaikaisesti edellä mainittujen toimenpiteiden ja sodanvalmistelujen kanssa vakuutettiin suuriäänisesti ystävyyttä Neuvostoliittoon. Todellisuudessa kuitenkin kaikin keinoin valmistauduttiin uuteen hyökkäyssotaan hitleriläisten kanssa jo aikaisemmin tehdyn salaisen sopimuksen mukaisesti. Niin Suomen kansa syöstiin jälleen sodan kurimukseen.

Taisteluun rauhan ja maamme riippumattomuuden puolesta

Vuoden 1937 puoluekokouksen ennakkonäkemys siis toteutui. Tarvittiin todellakin vielä verileikki ja sitä seurannut uusi Saksan imperialismin romahdus ennenkuin Suomen kansan laajat piirit alkoivat nähdä ja käsittää suomalaisten sotapoliitikkojen toiminnan valheellisuuden ja sen turmiollisuuden. Pienemmässä määrässä se alkoi selviytyä jo sodan kuluessa n.s. rauhanopposition toiminnan yhteydessä, mutta vieläkään kaikkien kokemusten, kaikkien kärsimysten jälkeen, ei asia ole riittävän hyvin selvinnyt. Siksi onkin välttämätöntä terästää ja lujittaa taistelua sodanvaaraa vastaan, joka tänä päivänä on yhtä suuri kuin vuonna 1940.

Siksipä myöskin kaikuu edelleen Suomen Kommunistisen Puolueen varoittava ääni Suomen kansalle. "Maamme kansalliset edut vaativat yhteistoimintaa kaikkien rauhantahtoisten kansojen kanssa sekä lujaa ystävyyttä ja luottamuksellista yhteistyötä rauhanleirin johtavan maan, naapurimme Neuvostoliiton ja kansandemokraattisten maiden kanssa. Siksi Suomen politiikassa on torjuttava taantumuspiirien amerikkalaissuuntaus, jonka tarkoituksena on tehdä maastamme jälleen Neuvostoliittoa vastaan tähdätyn hyökkäyksen sillanpääasema."

Suomen Kommunistinen Puolue ei nyt paremmin kuin aikaisemminkaan pidä taistelua sodanvaaraa vastaan minään puolueelle yksin kuuluvana tehtävänä. Päinvastoin, sodanvaaraa vastaan käydyn taistelun kokemukset ovat sille osoittaneet, että vasta silloin, kun koko kansan enemmistö saadaan tähän taisteluun, vasta silloin on takeet rauhan taistelun onnistumisesta. Siksi puolue taistellessaan itse koko voimallaan sodanvaaraa vastaan tekee kaikkensa, että tähän taisteluun yhdistyisivät kaikki edistykselliset, rauhaa rakastavat hyvän tahdon ihmiset. Suomen Kommunistisen puolueen IX edustajakokouksen julistuksessa sanotaankin: "Kansamme elinedut vaativat kaikkien rauhantahtoisten kansalaisten yhdistymistä, laajan kansalaisrintaman muodostamista Suomen rauhan ja riippumattomuuden suojaksi. On taisteltava demokraattisen yhteistyönhallituksen muodostamiseksi, hallituksen, joka pystyy takaamaan rauhan ja itsenäisyyden, lopettamaan sotakiihoituksen ja parantamaan työtätekevän väestön asemaa." "Taisteluun rauhan ja maamme riippumattomuuden puolesta" kaikuu Suomen Kommunistisen Puolueen kutsuna tänään entistä vaativampana, entistä voimakkaampana. Yli kolmekymmentä vuotta käymällään sitkeällä, paljon uhreja vaatineella rauhantaistelullaan Suomen Kommunistinen Puolue on osoittanut, että sillä ei ole mitään muita etuja ajettavana kuin Suomen kansan rauhan ja kansanvallan asia.

RAOUL PALMGREN:

Forssan ohjelmasta Railon kautta Oittiseen

Sosdem. puolueen ohjelmakehityksen taustaa

Vanhan työväenpuolueen Forssassa 1903 pitämä 2. puoluekokous oli, kuten tunnettua, käänteentekevä koko työväenliikkeemme historiassa. Jo Turun puoluekokouksessa 1899 sosialidemokraattisen ohjelman hyväksynyt työväenpuolue omaksui tällöin myös sosialidemokraattisen puolueen nimen, ja samalla se hyväksyi kaksi merkittävää ohjelmajulistusta: Yrjö Mäkelinin johdolla laaditun äänioikeusjulistuksen, josta muodostui seuraavien vuosien äänioikeustaistelun sotalippu ja jonka tavoitteet syksyn 1905 suurlakko ja kevään 1906 äänioikeus- ja eduskuntauudistus pääkohdiltaan veivät voittoon ja toteuttivat, sekä Eetu Salinin, Taavi Tainion ja Yrjö Mäkelinin luoman uuden puolueohjelman, jonka esikuvana oli Itävallan sosdem. puolueen ohjelma

ja jonka periaatteellinen osa — ns. Forssan periaateohjelma — aina toukokuuhun 1952 saakka on ollut myös vanhan työväenpuolueen nimen perineen nykyisen sosdem. puolueen nimellisenä periaateohjelmana.

Forssan periaateohjelma

Kun Forssan puolueohjelman käytännöllinen osa sisälsi oikeastaan pelkän radikaalisen reformiohjelman esittämättä suoranaisesti sosialistisia tavoitteita, niin sen periaatteellinen osa sensijaan sisälsi marxilais-sosialistisen kehitysarvion ja tehtäväinasettelun, kuten seuraavat keskeiset toteamukset osoittavat:

”Syvimpänä syynä kaikkialla huomattavaan kansojen työtätekeväin kerrosten sorronalaiseen asemaan eivät ole yksityiset valtiolliset laitokset, vaan se koko yhteiskunnallisen elämän perustuksena oleva ja oloja täydellisesti vallitseva tosiasia, että tuotannon välikappaleiden omistaminen on tullut yksien yksinoikeudeksi . . .

. . . . tuotannon välikappaleiden siirtymisen yksityisomaisuudesta kansan omaisuudeksi tulee olla sen (puolueen) päämääränä, valtiollisen vaikutusvallan saavuttamisen keinona sen taistelussa työväenluokan vapauttamiseksi. Ainoastaan luokkatietoisuuteen herännyt ja luokkataisteluun järjestäytynyt köyhälistö voi olla tämän välttämättömän kehityksen kannattajana . . .

Sosialidemokraattinen puolue Suomessa tulee aina kaikissa valtiollisissa ja taloudellisissa kysymyksissä valvomaan köyhälistön luokkaetuja ja vastustamaan tarmokkaasti kaikkea luokkavastakohtain himmentämistä sekä työntekijäin käyttämistä porvarillisten puolueitten hyväksi, joiden kanssa puolue voi yhtyä yhteistoimintaan ainoastaan silloin, kun se voi tapahtua puolueohjelmaa sivuuttamatta.

Sosialidemokraattinen puolue Suomessa on kansainvälinen puolue, se tuomitsee kaikki kansojen etuoikeudet samoin kuin syntyperän, sukupuolen tai varallisuuden etuoikeudet sekä julistaa, että taistelun riistämistä vastaan tulee olla kansainvälisen, samoin kuin riistäminenkin on.”

Tällainen oli Forssan periaateohjelma, joka voidaan kiteyttää neljään sanaan: sosialismi, luokkataistelu, yhtenäisyys, kansainvälisyys, ja josta Taavi Tainio syystä lausui, että se ”soi kuin sotatorven ääni, joka kuuluu yli Suomen salojen”. Ja mitä puutteita vanhan työväenpuolueen ideologisessa linjassa, järjestörakenteessa ja käytännönpolitiikassa sitten voidaankin havaita, ei voida olla toteamatta, että se kuitenkin pyrki perusohjelmaansa jatkuvasti selventämään ja myös soveltamaan käytäntöön. Näytteitä tästä tarjoavat syksyn 1905 suurlakko ja kevään 1906 äänioikeustaistelu, vuoden 1906 Oulun puoluekokous, jossa linjakäynti oikealle käytännössä suoritettiin ja yhteistyö Venäjän vallankumouksellisen työväenliikkeen kanssa viitoitettiin, vuoden 1911 Helsingin puoluekokous, jossa puoluetta hajoittava yhteistyö porvarillisten kanssa entistä selvemmin tuomittiin, kesäkuun 1917 puoluekokous, jossa puolueen itsenäisyyspolitiikka määriteltiin,

ja vihdoin vuoden 1918 kansalaissota, jossa työväenluokan uskollisuus sosialistiselle ohjelmalle verellä vahvistettiin. Forssan periaateohjelman ”vanhentumisesta” tai ”tarkistamisesta” ei milloinkaan nostettu edes kysymystä!

Tannerilainen käytännönpolitiikka

Mutta vanha työväenpuolue elätti povellaan reformistista oikeistosiipeä, joka hankki itselleen jalansijaa erikoisesti osuuskauppaliikkeessä. Yhtenäisenä, merkittävänä ryhmittymänä se — Väinö Tannerin kulisseista ohjaamana — nosti päätään jo marraskuun 1917 puoluekokouksessa, ja työväenvallankumouksen häviön jälkeen se valtasi käsiinsä puoluekoneiston ja karkoitti puolueesta sen vasemmistosivustan. Alkoi tannerilaisuuden aikakausi, joka käytännössä alusta alkaen merkitsi Forssan ohjelmasta luopumista. Kuitenkin tässä itsenäisyysajan sosdem. puolueen uudessa politiikassa on todettavissa eri vaiheita. Kun se vielä 20-luvulla edusti sosialidemokraattista reformipolitiikkaa, se 30-luvulla jo joutui ottamaan seuraavan askeleen, olemaan Kivimäen poikkeuslaki- ja kapitalistisen pulapolitiikan tukipylväänä, esiintyäkseen vuosikymmenen lopulla Neuvostoliiton vastaisen sodan valmistelijana, 40-luvulla Natsi-Saksan aseveljenä ja vihdoin — 40-luvun lopulla — sodanjälkeisen demokraattisen hallitusrintaman hajoittajana, lakkolaisiin kohdistuvan poliisiterrorin järjestäjänä ja maan amerikkalaispuolueena nro 1. Tätä kehitystä säestää oppositioryhmien tukahduttaminen ja erottaminen puolueesta: vasemmisto-opposition 1937, ”kuutosten” 1940 ja selvien keskusta-, ja heistäkin oikealle sijainneiden, mutta sosialidemokraattiset käsitykset säilyttäneiden ainesten erottaminen sotien jälkeen, jolloin puoluejohdon vallannut ”asevelijuntta” varmisti asemansa marssittamalla puolueeseen parikymmentätuhatta Aseveliliiton puolifasistista jäsentä.

Yhtä ilmeistä kuin itsenäisyysajan sosdem. puolueen asteettainen kehitys reformipuolueesta vanhoilliseksi, jopa taantumukselliseksi puolueeksi on se, että käytännönpolitiikka on tässä kulkenut ohjelmallisen kehityksen edellä. Suuritöinen, mutta epäilemättä antoisa tutkielma voitaisiin kirjoittaa siitä ilmiöstä, miten sosdem. puolue keskellä 20-luvun reformipolitiikkaa edelleen viljelee sosialistisia, jopa vallankumouksellisia ohjelmalauseita, miten se 30-luvulla soveltaa ohjelmajulistuksiinsa 20-luvun käytännönpolitiikkaa jne., sanalla sanoen miten ohjelmakehitys jatkuvasti laahaa jonkun kymmenen vuotta käytännönkehityksen jäljessä. Tässä yhteydessä riittää todeta, että Forssan periaateohjelma — joka jatkuvasti säilyi puolueen virallisena perusohjelmana — vuosikymmenen vuosikymmeneltä joutui yhä räikeämpään ristiriitaan puolueen käytännönpolitiikan kanssa. Mutta vaikka sen

likvidointia suoritettiin myös ohjelmallisesti, erilaisten uusien osaohjelmien — taloudellisten, sotilas- ym. ohjelmien — kautta, sen lopullinen viraltapano tuli esille vasta v. 1949 — Suomen poliittisen työväenliikkeen 50-vuotisjuhlavuonna!

Railon ohjelmaluonnos 1949

Syksyllä 1949 — jolloin Fagerholmin sosdem. hallitus oli istunut hieman toista vuotta takanaan mm. vanhan kapitalistisen taantumuspolitiikan palauttaminen, Arabian ja Kemin poliisiterrori ja "oma pieni kylmä sota" Neuvostoliittoa vastaan — kokoontuvaa sosdem. puoluekokousta varten oli uutta periaateohjelmaa valmistamaan asetettu komitea, jonka puheenjohtajana oli kaupunginjohtaja P. Railo sekä muina jäseninä ministerit R. H. Oittinen ja Unto Varjonen, puoluesihteeri Väinö Leskinen, kouluneuvos Arvi Hautamäki ja maisteri E. Kotiranta. Ohjelman suunnasta oli komiteassa kuitenkin syntynyt niin suuria erimielisyyksiä — nähtävästi "vanhanaikaisten" sosialidemokraattien Railon, Oittisen ja Hautamäen ja toiselta puolen "aseveljiuntan" miesten Varjosen ja Leskisen välillä —, että ohjelma oli esitettävä puoluekokoukselle viimeistelemättömänä ja vain komitean puheenjohtajan "henkilökohtaisena alustuksena". Mistä oli kysymys, siitä antaa Railo SSssä 30. 10. 49 julkaisemassaan kirjoituksessa eräitä viitteitä: eräiden mielestä oli komitea mennyt "liian pitkälle keskiluokan ja pienviljelijäin mielipiteiden ja etupyrkimysten huomioonottamisessa sosialististen teoriain ja työväen luokkataistelupyrkimysten kustannuksella", eräiden toisten mielestä taas "tässä suhteessa on mentävä vielä pitemmälle ja mm. poistettava ohjelmasta käsitemääritelmät materialistinen historiankäsitys ja sosialisoiminen"...

Uuden periaateohjelman luonnos on siis eräänlainen kompromissi vanhanaikaisen oikeistososialidemokratian ja "aseveljien" sosialifasismin välillä, ja kantaa myös sekä sisällössään että sanonnassaan kompromissin leimaa. Sen perusteluissa tosin tunnustetaan, että kapitalistinen yhteiskuntajärjestelmä on väistymässä ja että "sosialistiseen suunnitelmatalouteen perustuva yhteiskuntamuoto valtaa yhä enemmän alaa", luvataanpa tätä kehitystä edistääkin, mutta sitten seuraa joukko merkittäviä varauksia: "sosialisointia ei ole kuitenkaan toteutettava kaavamaisesti, vaan tarkoituksenmukaisesti", millä tarkoitetaan sitä, että "sosialisoinnin, mikäli siihen ryhdytään, tulee tapahtua kansanvaltaisin keinoin". Kommunismi leimataan "suomalaisen työläisen perusolemukselle vieraaksi päämääräksi". Edelleen selitetään, että "kaikkiin uudistuksiin on lähdettävä olevien olojen pohjalta", ja esitetään tältä kapitalistiselta pohjalta joukko yleisiä reformivaatimuksia, kuten "kulutusmahdollisuuksien oikeudenmukainen tasoittaminen", työn ja ansiomahdollisuuksien turvaaminen, toimeentulon turvaaminen sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden aikana, jopa — huomaten, että "eräät piirit ovat kyenneet hankkimaan itselleen etuoikeutetun aseman muihin nähden" — myös "teollisen kansanvallan laajentaminen". "Kansanvaltaisuuden säilyttäminen" määritellään erääksi puolueen "keskeisiä tehtäviä". Maan itsenäisyyden puolesta ilmoitetaan "horjumattomasti" seisottavan, "puolustuslaitoksen säilyttämistä toimintakykyisenä" kannatettavan. Kansainvälisellä alalla puolue ilmoittaa olevansa "valmis yhteistyöhön sellaisten järjestöjen kanssa, joiden päämääränä on kansojen rauhan ja onnen säilyttäminen" ja kannattavansa hyviä suhteita niin Neuvostoliittoon ja pohjoismaihin kuin "lännen suuriin demokratioihin". Ja lopuksi seuraavat itse ohjelmaponnet:

"Suomen Sosialidemokraattiseen puolueeseen kuuluvat ne ruumiillisen ja henkisen työn tekijät, jotka hyväksyvät sosialidemokratian yleiset päämäärät ja pyrkimykset ja jotka poliittisesti järjestäytyneinä haluavat vaikuttaa niiden toteuttamiseen valtiollisessa ja yhteiskunnallisessa elämässä.

Valtiollisessa, kunnallisessa ja muussa yhteiskuntapoliittisessa toiminnassa puolue kuitenkin edustaa myös jäsenistöään laajempia, puolueen yleiset päämäärät ja pyrkimykset hyväksyviä väestöpiirejä, ja pyrkiessään erityisesti parantamaan työläisten ja muiden yhteiskunnan vähäväkisten asemaa ja uudistamaan yhteiskuntaa sen toiminta koituu samalla koko yhteiskunnan hyväksi."

Olosuhteetko muuttuneet?

Tällainen on Railon johdolla v. 1949 valmistettu sosdem. puolueen periaateohjelmaluonnos, josta esittelyssä sanotaan, että siinä on "pyritty säilyttämään entisestä ohjelmasta kaikki, mikä muuttuneet olosuhteet huomioonottaen on ollut mahdollista". Juuri "olosuhteiden muuttuminen" oli se taikasana, jota ohjelmamuutoksen välttämättömyyttä todistelleessa propagandassa runsaasti viljeltiin ja josta kuvaavana näytteenä on Yrjö Kaarnen Sosialistisessa Aikakauslehdessä (nro 11—12/49) julkaisema artikkeli: Forssan ohjelman selitetään siinä kuuluvan "vossikkojen aikakauteen" ja nykyisen "kuorma-autojen aikakauden" vaativan uutta ohjelmaa! Puolen vuosisadan aikana on epäilemättä ennättänyt tapahtua paljon, ja paljon on myös Forssan ohjelman käytännöllisistä lähitavoitteista tullut toteutetuksi, mutta voidaan syystä kysyä, missä suhteessa Forssan ohjelman periaateosan keskeiset kohdat ovat menettäneet kantavuutensa. Eivätkö Suomessa, kuten muissakin kapitalistisissa maissa, "tuotannon välikappaleet" edelleenkin ole ratkaisevasti "yksien yksinoikeutena" ja eikö tämä seikka — eikä esim. "yksityiset valtiolliset

laitokset" — ole edelleenkin "syvimpänä syynä" "kansojen työtätekeväin kerrosten sorronalaiseen asemaan"? Eikö sosialisoinnin siksi edelleenkin pitäisi olla työväenpuolueen päämääränä, valtiollisen vallan valtaamisen keinona työväenluokan vapauttamiseksi? Eikö työväenluokka edelleenkin vain luokkataistelun tietä, yhtenäisin luokkavoimin ja tätä yhtenäisyyttä hajoittavaa porvarillista yhteistyötä karttaen voi päämääränsä saavuttaa? Ja eikö taistelun riistäjiä vastaan edelleenkin täydy olla kansainvälisen, kuten riistäminenkin on? Todentotta: eivät kapitalismin ja sen vastaisen taistelun peruspiirteet ole muuttuneet; muuttunut on sosdem. puolue! Turhaan ei Uusi Suomi Railon ohjelmaluonnoksen johdosta kirjoittanut, että tämä komitea "on halunnut periaateohjelmasta pyyhkiä pois kaiken, mikä voisi antaa puolueelle ahtaan marxilaisen luokkaleiman", ja todennut ohjelmaluonnoksen osoittavan, että sosdemit "ovat oppineet antamaan entistä suurempaa arvoa tyypillisesti porvarillisille yhteiskunnallisille arvoille"!

Ohjelmaluonnokseen kohdistettu arvostelu

Forssan periaateohjelman peruskohdista ei Railon ohjelmaluonnoksessa ollut jäljellä mitään: yhtä ryhditön ja lattea kuin se oli tyylillisesti, yhtä mitäänsanomaton, pikkuporvarillisen sekava ja tyhjä se oli sisällöltään. Ei ihme, että moista ohjelmatekelettä vastaan jopa hyvin masinoidussa sosdem-puoluekokouksessakin nousi ankara arvostelu. "Esitys on korkeintaan menettelytapaohjeen korvike", "esitys on pyöreä kuin potkupallo": tämäntapaisia lausuntoja puoluekokouksessa esitettiin, samalla kun vaadittiin mm. puolustuslaitosta koskevan kohdan poistamista. Puoluesihteeri Leskisen selitys, että "esitys on mielestäni täysin marxilaisella pohjalla", todisti enemmän puhujasta itsestään kuin ohjelmasta. Ja niinpä esitys päätettiinkin palauttaa puoluetoimikunnalle uuden komitean asettamiseksi uutta ohjelmaluonnosta valmistamaan.

Ankarin ja terävin sosialidemokraattinen arvostelu kohdistettiin Railon ohjelmaluonnokseen kuitenkin parissa merkittävässä lehtikirjoituksessa puoluekokouksen ulkopuolella: toimittaja Alpo Tiitisen Vapaus-lehdessä 29. 9. 49 julkaisemassa alakerrassa ja tuomari Mauno Laisaaren Sosialistisessa aikakauslehdessä nro 1/50 julkaisemassa poleemisessa kirjoituksessa. "Forssan monumentaalisen ohjelman korvikkeeksi" tarjottu Railon ohjelmaluonnos — kirjoitti edellinen — " on niin mitäänsanomaton, lattea, perinpohjin reformistisen opportunismin sävyttämä ja poroporvarillinen, ettei sitä voi edes 'tarkastella', ettei siitä voida edes puhua minään työväenliikkeen ohjelmaluonnoksena . . . Tämmöinen ohjelma voisi olla millä tahansa porvarillisella puolueella, jotka nekin pyrkivät kilvan osoittamaan olevansa yhteiskuntaa

kehittäviä ja reformeja harrastavia puolueita".

Railon luonnoksen kaltaisella ohjelmalla puolue joutuu "periaatteellisesti opportunismin suohon" ja on menettävä "koko valveutuneen puolueväen määrätietoisen osan luottamuksen", ennustaa kirjoittaja. Ilmaisuiltaan ei yhtä ankara, mutta lakitieteellisessä täsmällisyydessään tosiasiassa vielä armottomampi on tuomari Laisaaren lausunto, jossa tarkasteltavaksi otetaan Railon luonnoksen ohella em. sitä puolusteleva Kaarnen artikkeli (jossa oli jopa selitetty, että sosialisoiminen ei enää ole periaatekysymys, vaan "taloudellinen tarkoituksenmukaisuuskysymys", mutta sensijaan "valtakysymys, ts. suhteemme valtiollisen vallan valloittamiseen ja sen käyttöön" on "eräs periaateohjelman syvin ydinkysymys", ja että "poliittiset johtoprobleemit" voidaan nykyisin ratkaista "sosialisoimisesta irrallisinakin"!). Laisaari toteaa, että tässä koko Forssan ohjelma on käännetty päälaelleen — ja myös tosiasiat: "Oltakoonpa sosialismista mitä mieltä tahansa, se on periaatekysymys. Sitävastoin valtiollisen vallan hankkiminen joko parlamentaarista tai muuta tietä on menettelytapakysymys." Ivaten Railon luonnoksen kiertelyä ja kaartelua sosialisoinnin ympärillä ja huomauttaen, että valtiokapitalismi ei ole sosialismia, Laisaari esittää vaatimuksen, että ohjelman täytyy olla siksi selvän, että sen perusteella "voidaan erottaa, onko kysymyksessä sosialistinen vaiko porvarillinen ohjelma", ja että "ohjelmassa täytyy ainakin pystyä ottamaan kanta siihen, käytetäänkö valtaa kapitalismin säilyttämiseksi vaiko sosialismiin pyrkimiseksi". Kuvitelma, että sosdem. puolue hallituspuolueeksi päässeenä "istuisi 'pääoma-ratsun' selässä ja ohjailisi sitä oikealle ja vasemmalle virvoittamaan köyhiä ja vaivaisia", on "vain kangastus", toteaa kirjoittaja. Railon ohjelmaluonnoksella avataan "tie sosialidemokraattisen puolueen täydelliseen pikkuporvarillistumiseen", mistä hyödyn kantaa suurpääoma.

Mitä on pidettävä mielessä?

Puoluekokouksessa ja puoluelehdistössä Railon ohjelmaluonnoksesta esitetty ankara arvostelu, jolla varmaan oli laaja kaikupohja puolueen työtätekevissä jäsenjoukoissa, on pidettävä mielessä, kun ryhdytään arvioimaan uuden, ministeri Oittisen johdolla toimineen komitean ohjelmaluonnosta, joka hyväksyttiin sosdem. puoluekokouksessa toukokuussa 1952. Mutta samalla on otettava huomioon muutakin. On muistettava niiden aseveliainesten kanta, jotka Railon komiteassa ja syksyn 1949 puoluekokouksessa pitivät silloistakin ohjelmamuutosta riittämättömänä. Olihan ohjelmakomiteassa jäseniä, joiden mielestä sosialismista ja materialistisesta historiankäsityksestä ei saisi olla häivääkään ohjelmassa! Vaadittiinhan puoluekokouksessa

myös selvempää rajankäyntiä sosialidemokratian ja kommunismin välillä! Suositeltiinhan Kaarnen em. artikkelissa koko sosialisoinnin siirtämistä puolueen taloudelliseen ohjelmaan! Vaatihan toimittaja Mauno P e l k o n e n samassa teoreettisessa aikakauslehdessä (nro 2/50) käytännönpolitiikassa kerran toisensa jälkeen rikotun marxilaisuuden — "vanhamarxilaisten opinkappaleiden kivettymäin", jotka ovat "kuin riippakivi sosialidemokratian tervaveneessä" — heittämistä kertakaikkisesti yli laidan myös periaateohjelmasta! Ja julistihan v. 1951 pidetty COMISCOn Kööpenhaminan-konferenssi, jossa myös Suomen sosdem. puolue oli arvovaltaisesti edustettuna, että "Marxin haamukin" on "karkoitettava työväenliikkeestä"!

Samansuuntaisia lausuntoja on julkisuudessa esitetty myöhemminkin, viimeksi sen jälkeen, kun Oittisen komitean ohjelmaluonnos keväällä 1952 oli saatettu puolueen perusjärjestöjen käsiteltäväksi. Niinpä Mauno Pelkonen julkaisi vappuna lehdessään Hämeen Kansassa ohjelmasta laajan arvostelun, joka huipentui väitteeseen, että ohjelmassa on väärin esitetty kapitalismi, joka jo on "väistyvä vastustaja", "demokraattisen sosialismin vaarallisempana vastustajana" ja että siihen sensijaan olisi saatava "selvä kannanmäärittely" "kansallisesta ja kansainvälisestä kommunismista", joka on "paljon merkittävämpi vastustaja". Samansuuntaisia ajatuksia esittivät vappupuheissaan myös ministeri Tervo ja puhemies Fagerholm, ja tämänsuuntainen mielipidemuodostus jatkui — julkisuudessakin esitettyjen tietojen mukaan — myös puoluekokouksen yleisessä ja valiokuntakeskustelussa. Valiokunta kuitenkin hyväksyi ohjelman jokseenkin muuttumattomassa muodossa ja puoluekokous sen jälkeen sellaisenaan.

Uusi periaateohjelma

Millainen sitten on tämä helatorstain puoluekokouksessa hyväksytty uusi periaateohjelma, jolla 49 vuotta virallisesti voimassa ollut ja 33 vuotta käytännössä petetty Forssan ohjelma pantiin virallisestikin viralta? Melkeinpä Forssan ohjelman sanoin siinä julistetaan:

"Syvimpänä syynä työtätekevien yhteiskuntaryhmien vaikeaan ja epävarmaan asemaan kapitalistisissa maissa ovat ne epäkohdat ja puutteet, mitkä erottamattomasti liittyvät kapitalististen periaatteiden mukaisesti tuotantovälineitä käyttävään yhteiskuntaan."

Edelleen puhutaan "työn ja yksityisen pääoman välisestä pysyvästä ristiriidasta", "kapitalismille ominaisista määräajoin uusiintuvista talouspulista", "pääoman keskittymisestä yksityisten käsiin" ja sen luomasta "taloudellisesta harvainvallasta", vieläpä "kapitalistiseen järjestelmään kuuluvista" "markkinoista ja saalistusmahdollisuuksista käydyistä sodista". Mutta kun yhteiskuntajär-

jestelmien ja -luokkien vastakohta Forssan ohjelmassa nähtiin sovittamattomana ja vain työväenluokan valtaannousulla ja sosialismin toteuttamisella poistettavana, on työväenliike uuden ohjelman mukaan jo siirtynyt "käytännölliseen uudistustyöhön sosialismin toteuttamiseksi", "kapitalistinen järjestelmä jo osittain muuttunut yhteiskunnan omistukseen ja tuotantoon pohjautuvaksi ja muuttuu edelleen sosialistiseksi suunnitelmataloudeksi", ja siten "sosialismi ei enää ole kaukainen teorioihin perustuva ihanne, vaan käytännönpolitiikan avulla toteutettua ja jatkuvasti toteutuvaa yhteiskunnan uudistamista sosiaalisten periaatteiden mukaisesti".

Tämän linjanvedon jälkeen, jossa maassamme toteutetusta varsin rajoitetusta valtiokapitalistimista tehdään sosialismin rauhallisen, vähittäisen toteutumisen todistus ja peruste, mutta samalla kokonaan unohdetaan yksityiskapitalismissa itsessään samaan aikaan tapahtunut kasvu ja keskittyminen, seuraa itse määritelmällinen yhteenveto:

"Suomen Sosialidemokraattisen puolueen tehtävänä on kansainvälisen sosialistisen työväenliikkeen parhaitten perinteitten hengessä koota työläiset, pienviljelijät ja henkisen työn tekijät sosialidemokratian tunnusten ympärille poliittiseen toimintaan, saattaa heidät tajuamaan yhteiskunnallinen asemansa, merkityksensä ja tehtävänsä sekä kehittää heistä toimintakykyisiä yhteiskunnallisen uudistustyön tekijöitä.

Puolue pyrkii työläisten, pienviljelijäin ja henkisen työn tekijäin taloudellista, yhteiskunnallista ja sivistyksellistä asemaa parantamalla sekä valtio-, talous- ja yhteiskuntajärjestelmää kehittämällä luomaan maahamme turvallisen ja elinkykyisen sosiaalisesti oikeudenmukaisen yhteiskunnan.

Puolueen perusperiaatteet kiteytyvät tunnuksiin: sosialismi ja demokratia, itsenäinen kansa ja yhteistyön maailma."

Näitä uuden ohjelman ydinkohtia voidaan verrata Forssan ohjelman vastaaviin kohtiin, jotta selviäisi, mitä on säilytetty ja mistä luovuttu, mutta niitä voidaan verrata myös Railon ohjelman vastaaviin kohtiin ja todeta siitä lähtien tapahtuneet muutokset; voitaisiinpa vertailu suorittaa myös SKDLn periaateohjelmaan ja osoittaa eräitä näppäriä lainauksia! Mutta valaistusta saadaan myös siitä, miten puolueen perustavoitteiden toteuttaminen ohjelman jatkossa hahmoitellaan. Puolue pyrkii sen mukaan "taloudellisten ja sosiaalisten uudistusten sekä talousjärjestelmän muuttamisen avulla yhteiskunnan kaikkien jäsenten samanarvoisuuteen" turvaamalla "oikeuden työnsaantiin ja työn tulosten perusteella oikeudenmukaisesti määräytyviin ansioihin" sekä "yhteiskunnan tuotantotasoa vastaavan toimeentulon" myös "sairauden, työkyvyttömyyden ja vanhuuden päivien varalta", saattamalla talouselämä "palvelemaan yksityisten voitonpyyteiden sijasta yhteiskunnan kokonaisetuja" jne. jne. Mutta kun itse pää-

asiaan, sosialisointiin, tullaan, muuttuvat sanonnat erittäin varauksellisiksi: "Suunnitelmallisuutta ja sosialisointia on toteutettava sitä mukaa kuin", "elinkeinoelämän aloja ja yrityksiä on siirrettävä yhteiskunnan omistukseen ja hallintaan sikäli kuin"... Joskin siis on jotain luvattu, niin onpa myös takaportit jätetty varovaisesti auki!

"Vapaan, sisäisesti rikkaan yksilöllisen ja yhteiskunnallisen sivistyselämän ohella" korostetaan tämän jälkeen "kansanvaltaisen valtiojärjestelmän", "poliittisen demokratian" merkitystä. Tällöin korostetaan, että "pelkkä valtiollinen kansanvalta, johon ei liity taloudellinen, sosiaalinen ja sivistyksellinen demokratia, ei pysty torjumaan" kapitalismin luomaa eriarvoisuutta, mutta samalla suoritetaan myös rajankäynti "sekä porvariston että kommunistien diktatuuripyrkimyksiä vastaan" selittäen, että puolue ei voi hyväksyä "mitään järjestelmää, joka johtaa ihmisoikeuksien kieltämiseen, kansalaisvapauksien mielivaltaiseen rajoittamiseen tai väkivallan käyttöön poliittisen vastustuksen nujertamiseksi". Tämä proletariaatin diktatuurin ja kapitalistisen fasistidiktatuurin yhteenniputtaminen on luonnollisesti täysin epäsosiologista ja pakottaa varustamaan erinäisillä kysymysmerkeillä myös ohjelman loppuosan, jossa korostetaan — paitsi "Suomen itsenäisyyden säilyttämistä" (muttei enää, kuten Railon ohjelmassa, puolustuslaitoksen "toimintakykyisyyttä") — myös "kansainvälistä henkistä ja aineellista vuorovaikutusta", "kansainvälisen yhteistyön järjestämistä ja kehittämistä", "kansainvälisten kiistojen ratkaisemista rauhanomaisin keinoin" sekä "hyviä suhteita kaikkiin maihin ja kansoihin"; jo sanoissakin on täten luovuttu kansainvälisestä luokkataistelurintamasta sosialismi kapitalismia vastaan, käytännöllisestä tulkinnasta puhumattakaan!

Mitä voidaan todeta

Kaikenkaikkiaan voimme todeta, että sosdem.puolueen uudessa periaateohjelmassa on luovuttu Forssan ohjelman peruskohdista: sovittamattomasta järjestelmä- ja luokkavastakohdasta; luokkataistelusta, jossa luokkavastakohtaa himmentävää ja työtätekevien yhteisrintamaa hajoittavaa porvarillista yhteistyötä ei sallita; sosialismin toteuttamisesta työtätekevien vapauttamisen perusehtona; luokkataistelun kansainvälisyydestä. Marxilaisuuteen perustuva Forssan ohjelma on korvattu reformistisella ohjelmalla, jossa sosialismin selitetään kasvavan rauhallista tietä valtiokapitalismin kautta, porvarillisen demokratian pohjalla ja kommunismi nimenomaisesti tuomitaan; näiden kahden ohjelman käytännöllisen eron ilmaisevat Oittisen sanat hänen esitellessään ohjelmaa puoluekokoukselle: "Forssan ohjelman puitteisiin sopivat erinomaisen hyvin kommunistitkin,

mutta tässä vedetään heihin selvä raja." Mutta samalla on myös ilmeistä, että nyt hyväksytyssä ohjelmassa on peräännytty paljosta siitä, mitä Railon ohjelmaluonnoksessa yritettiin ajaa lävitse ja että määrätietoisesti on yritetty säilyttää mahdollisimman paljon Forssan ohjelmasta ja sen sanonnasta; toisin kuin ohjelmasta käydyn keskustelun aikana on julkisuudessakin vaadittu ei uudessa ohjelmassa ole luovuttu sosialismista (siirretty sitä talouspoliittiseen ohjelmaan) eikä tehty sen sijasta vallan saavuttamista ja käyttöä periaateohjelman pääkysymykseksi; myöskään ei ole kommunismia kapitalismin sijasta leimattu sosialidemokratian päävihollistseksi. Voidaan siis päätellä, että enemmän kuin äärimmäisoikeistolainen painostus on sittenkin vaikuttanut se vanha-sosialidemokraattinen paine, joka on tunnettu puolueen työtätekevien jäsenjoukkojen taholta ja jonka rauhoittamiseksi ja hyvittämiseksi on tehty pitemmälle meneviä myönnytyksiä kuin aikaisemmin oli tarkoituskaan.

Entäpä käytännönpolitiikka?

Ja niin päädymmekin lopputoteamukseen, että vaikka uusi periaateohjelma merkitseekin ratkaisevaa aatehistoriallista luopumista vanhasta Forssan ohjelmasta, niin tämä luopumus ei ole sittenkään läheskään riittävä, jotta se vastaisi puolueen nykyistä käytännönpolitiikkaa. "Me olemme tyytyneet panemaan kirjoihin sen, mitä puolueen piirissä a j a t e l l a a n", selitti Oittinen ohjelmaesittelyssään; hän olisi voinut samalla kiinnittää huomionsa siihen, mitä siellä t e h d ä ä n! Miten sopii uusi periaateohjelma yhteen puolueen nykyisen hallituspolitiikan, kapitalistisen vakauttamisen, Arabian ja Kemin poliisiterrorin tai atlantilaisen ulkopolitiikan kanssa? Eikö ole luotu ohjelma, joka kenties olisi sopinut puolueen 20-luvun käytännönpolitiikkaan, mutta on tänään jo voimaanastuessaan ristiriidassa käytännön kanssa, etukäteen vanhentunut? Oittisen tyyppisille "vanhanaikaisille" "aatteenmiehille" tällaisen periaateohjelman aikaansaaminen oli ilmeisesti omantunnonsyistä tärkeätä; asevelijuntalle, puolueen käytännöllisille johtomiehille, koko periaateohjelma nähtävästi on lopultakin vain kolmannen luokan kysymys, jolla voi olla tietty taktillis-propagandistinen arvonsa työläisjäsenjoukkojen hämääjänä.

Kuinka tahansa, Forssan ohjelman puolivuosisatajuhlan aattona sosdem.puolue on sen periaatteessakin hylännyt; Forssan taistelulippu on nyt "juriidisestikin" siirtynyt SKDLn käsiin.

Oikeisto-opportunistisesta poikkeamasta Romanian työväenpuolueessa

Aina silloin, kun meidän tai muiden maiden kommunistiset puolueet ovat ryhtyneet puhdistamaan rivejään työväenluokalle vihamielisistä, opportunistisista tai epäkelpoisista aineksista, taikka vain ojentaneet tovereita virheistä tai puoluelinjalta poikkeamisesta, on vihollinen raivostunut ja syytänyt lokaa puoluetta ja sen johtoa vastaan. Näin on porvarillinen ja oikeistososialidemokraattinen lehdistö tehnyt myöskin nyt, jolloin Romanian Työväenpuolueen keskuskomitea on paljastanut entisen ministeri Vasile Lucan puoluelinjan vastaisen oikeisto-opportunistisen politiikan ja ministerien Anna Paukerin ja Teohari Georgescun sovittelevan suhtautumisen siihen. Nykyisen kärjistyneen maailmantilanteen aikana luokkavihollinen käyttää hyväkseen kaikkia tilaisuuksia kylvääkseen kansankerroksiin epäuskoa kommunistisia puolueita ja niiden johtoa vastaan. Kokemus on kuitenkin osoittanut, että puhdistaessaan rivejään kommunistiset puolueet vain lujittuvat. Tästä puhuvat selvää kieltä Romanian Työväenpuolueen keskuskomitean toukokuussa pidetyn täysi-istunnon päätökset ja pääsihteeri Gheorge Gheorgiu-Dej'n kaivostyöläisille pitämä selostus, joka on julkaistu "Kestävän rauhan ja kansandemokratian puolesta" lehdessä N:o 28.

Näistä asiakirjoista käy selville, että oikeisto-opportunistisen poikkeaman pääedustaja oli Vasile Luca, jonka puolue oli asettanut Romanian rahaministerin ja ministerineuvoston varapuheenjohtajan vastuunalaisille paikoille. Lucan oikeisto-opportunismin lähtökohta on löydettävissä hänen marxisminvastaisista katsomuksistaan. Kirjoituksissaan V. Luca esittää, että kapitalismista sosialismiin siirryttäessä ei luokkataistelu kärjisty, vaan sammuu, sillä kapitalistiset ainekset kasvavat rauhallisesti sosialismiin, ja että avaimena maan taloudelliselle kehitykselle ei ole sosialistinen teollistaminen, vaan kulakkien rikastuttaminen.

Pitäen lähtökohtanaan tätä oikeisto-opportunistista teesiä V. Luca nojautui kaikessa toiminnassaan kansandemokratiaa vastustaviin vihollisaineksiin, joiden etujen mukaista hänen politiikkansa oli. Vaikka puolue päätöksissään osoitti, että ilman sosialistisen teollisuuden olemassaoloa ja kehittämistä ei voida rakentaa sosialismia eikä lujittaa kaupungin ja maaseudun välistä tavaravaihtoa, joka edistää työläisten ja työtätekevän talonpoikaiston liiton lujittamista, niin V. Luca yritti itsepintaisesti jarruttaa teollisuuden kehittämisestä annettujen päätösten toimeenpanoa. Puoluepäätöksien vastaisesti hän yritti vähentää pääomien sijoituksia raskaaseen teollisuuteen. Raha-asiainministerinä ollessaan hän suosi kulakkeja ja muita kapitalistisia aineksia. Kulakeille annettiin luottoja, joista suurin osa jäi perimättä takaisin. Kulakit, jotka olivat naamioituneet joko köyhiksi tai keskivarakkaiksi talonpojiksi, yritettiin myös vapauttaa veroista. Vastuunalaisena kotimaan kaupasta ja osuustoiminnasta antoi V. Luca säätää keinotteluhinnat ja siten edisti kapitalistista kauppaa. Hän suosi kulakkien valtaa vaatien niille oikeutta myydä tuotteensa "missä vain, kenelle vain ja millaisilla hinnoilla tahansa" ja esiintyi kaupungin ja maaseudun suunnitelmallista ja säännösteltyä valtion tavaravaihtoa vastaan. V. Luca vastusti avoimesti jarrutusta harjoittavien kulakkien rankaisemista eikä antanut vastaiskua valehtelijoitten esiintymisille, joiden mukaan muka työläiset haluavat elää helpolla, talonpoikain kustannuksella. Itsekin hän kirjoitti, että kaupunkilaiset saavat liian paljon sokeria ja muita elintarvikkeita. Tämä ei suinkaan lujittanut, vaan jarrutti työläisten ja talonpoikain liiton muodostamista, joka liitto on sosialismin rakentamisen yksi perusehdoista. Samalla, kun V. Luca oli työläisten etuja vastaan hän puolueen ja valtion vastaisella toiminnallaan antoi iskuja myöskin työtätekevälle talonpoikaistolle, jonka etujen mukaista on maaseudun ja kaupungin välisen kaupanvaihdon ja sosialistisen teollisuuden kehittäminen.

Rahareformi kohtasi finanssi- ja pankkilaitoksiin pesiytyneiden vihollisten taholta, joita V. Luca suosi jo alusta alkaen ankaraa vastustusta. Oikeisto-opportunistit esiintyivät erikoisen voimakkaasti rahauudistusta vastaan yrittäen ehkäistä sen toimeenpanoa. Toisaalta jo rahareformin valmistelukaudella puolueen keskuskomitean suorittama erittely maan taloudellisesta tilasta ja rahareformin tarpeellisuudesta, sekä toisaalta V. Lucan ja muiden oikeistolaisten vastarinta rahauudistusta kohtaan antoi keskuskomitealle mahdollisuuden ja helpotti oikeistopoikkeaman ja sitä myötäilevien paljastamista.

Sovittelevaisuus, osoittaa toveri Stalin, on opportunismin peitetty muoto. Kun opportunismi on paljastettu se maskeerautuu sovittelijan, liberalismin, suopeuden ja senttimenttaalisuuden vaippaan ja yrittää voihkimisella ja valituksella pelastaa ne, jotka osoittautuvat syyllisiksi puolueen ja työtätekevän valtion edessä. Siksi opportunistinen sovittelevaisuus on vaarallista ja täytyy se hävittää aivan samanlaisella päättäväisyydellä kuin hävitetään avoin opportunismi. Selostuksessaan pääsihteeri Gheorgiu-Dej osoittaakin, että edellämainitun

kaltaisia sovittelevaisuuden edustajia Romanian Työväenpuolueessa olivat Anna Pauker ja Teohari Georgescu. Juuri heidän sovittelevaisuutensa suhteessa V. Lucan puolue- ja valtionvastaiseen linjaan esti puoluetta aikanaan paljastamasta ja hävittämästä oikeisto-opportunistista poikkeamaa ja sen vahingollista vaikutuksia. Anna Pauker antoi tukea Lucan oikeisto-opportunistiselle politiikalle ja demobilisoi valtion elimet, joiden tuli toteuttaa valtion hankinnat sekä jarrutti paikallisten maanmuokkaustoverikuntien järjestämistä ja uusien osuustoiminnallisten talouksien organisointia, laiminlöi valtion sosialistisen maatalouden, konetraktoriasemien ja valtion tilojen organisointia ja osoitti suvaitsevaisuutta osuustoiminnallisiin järjestöihin tunkeutuneita kulakkeja, vihollis- ja tuholaisaineksia kohtaan. Hän suhtautui suvaitsevasti kollektiivitalouksiin liittymisen vapaaehtoisuusperiaatteen rikkojiin. Kuluvan vuoden helmikuun 29 päivän keskuskomitean täysi-istunnossa Anna Pauker harjoitti muodollista arvostelua V. Lucan oikeistopoikkeamaa vastaan ja täysi-istunnon jälkeen hän esiintyi keskuskomitean päätöstä ja kirjettä vastaan, joka oli lähetetty perusjärjestöihin puoluejäsenten käsiteltäväksi.

Teohari Georgescu, jonka puolue oli pannut hoitamaan sisäministerin tehtävää, ja jossa hänen tuli suojella työtätekevien ja kansandemokraattisen valtion etuja, osoittautui vallankumouksellisen valppauden menettäneeksi. Häneltä puuttui taistelutarmoa ja luokkavaistoa ja se antoi vihollisille mahdollisuuden kehittää valtion ja kansan etujen vastaista toimintaa.

Anna Pauker, Teohari Georgescu ja Vasile Luca löysivät toisensa yhteiseltä oikeisto-opportunistiselta linjalta ja muodostivat puolueen sisällä olevan ryhmittymän, joka yhdessä päätti ja sopi poliittisista kysymyksistä pitäen ne salassa puolueen keskuskomitealta. Vaikka puolue oli asettanut heidät tehtäviin eivät he antaneet keskuskomitealle mahdollisuutta järjestelmällisesti tarkistaa työnsä suoritusta. Tämä oli mitä karkeinta puolueperiaatteiden ja sääntöjen rikkomista. Anna Paukerin ja Teohari Georgescun sovittelevainen kanta ja oikeistopoikkeamaan luisuminen johtui suurelta osalta heidän irtaantumisestaan joukoista ja "pyhän" yksinäisyyden tielle luisumisesta.

Romanian Työväenpuolueen keskuskomitean toukokuun täysiistunto osoitti opportunistisen sovittelevaisuuden vaaran. Stalinin opetuksiin nojautuen pääsihteeri Gheorgiu-Dej osoittaa, että jos aiotaan murskata opportunismi, on välttämättömästi hävitettävä sovittelevaisuus. Erikoisesti tällä hetkellä oikeisto-opportunistinen sovittelevaisuus edustaa Romaniassa suurta vaaraa, — osoittaa Gheorgiu-Dej, — sillä samaan aikaan, kun opportunismi on paljastettu peittäytyy sovittelevaisuus puoluelinjan muodollisen tunnustamisen taakse ja pyrkii pettämään puoluetta suhteessaan oikeistopoikkeamaan.

Puolueen keskuskomitean täysi-istunto käsitteli edellä mainittuun oikeistopoikkeamaan syyllistyneen Vasile Lucan sekä siihen sovittelevasti suhtautuneiden toveri Teohari Georgescun ja Anna Paukerin asian. Se totesi, että Vasile Luca ei ole rehellisesti tunnustanut puoluevastaista linjaansa, vaan päinvastoin aikaisemmista lupauksistaan huolimatta on esiintynyt puolueen keskuskomitean päätöksiä vastaan ja yrittänyt saada mukaansa toisiakin keskuskomitean jäseniä. Keskuskomitea päätti yksimielisesti erottää hänet keskuskomitean jäsenyydestä ja siirtää hänen asiansa puoluekontrollikomiteaan. Suuren Kansallisen Kokouksen puhemiehistö erotti hänet ministerineuvoston varapuheenjohtajan tehtävästä, johon hän oli vielä jäänyt jouduttuaan eroamaan rahaministerin tehtävästä.

Toveri Teohari Georgescun suorittaman itsekritiikin täysi-istunto katsoi epätyydyttäväksi ja päätti erottaa hänet keskuskomitean sihteeristöstä, polit- ja org. byroosta ja lähettää hänet alempaan työhön. Suuren Kansallisen Kokouksen puhemiehistö vapautti hänet ministerineuvoston varapuheenjohtajan ja sisäasiainministerin tehtävistä.

Keskuskomitean täysi-istunto kävi ankaraa kritiikkiä Anna Paukerin virheitä vastaan ja päätti yksimielisesti antaa hänelle muistutuksen eikä valinnut häntä Romanian Työväenpuolueen keskuskomitean sihteeristöön eikä polit. byrooseen. Täysiistunnon harjoittaman kritiikin johdosta Anna Pauker tunnusti muutamia tekemiään virheitä ja sitoutui taistelemaan puoluelinjan ja sen soveltamisen puolesta.

Romanian työväenpuolueen keskuskomitean kuritoimenpiteet johtavien työntekijäin ojentamiseksi osoittavat, että kompuolueen kuri on kaikille sama. Se ei tiedä kahdenlaista kuria, kahdenlaisia rangaistuksia — yhtä puolueen rivijäsenille ja toista johtavia työntekijöitä varten heitä varten, joilla on "ansioita" tai "saavutuksia" menneisyydessä.

Keskuskomitean suorittamat toimenpiteet oikeistopoikkeaman hävittämiseksi osoittavat Romanian Työväenpuolueen voiman kasvua, sen taistelukuntoisuutta. Nämä toimenpiteet lujittavat ja vahvistavat puolueen rivien yhtenäisyyttä ja kuria. Toveri Stalin opettaakin, että puolue ei kaipaa muodollista, vaan todellista yhtenäisyyttä, mutta todellinen yhtenäisyys voi perustua vain lujaan periaatteellisuuteen. Puolueen yhtenäisyys saavutetaan ei erimielisyyksien peittämisen, vaan niiden paljastamisen ja hävittämisen tietä, säälimättömässä taistelussa syrjäpyrkimyksiä ja sovittelevaisuutta vastaan.

Selostuksessaan Romanian Työväenpuolueen pääsihteeri Gheor-

giu-Dej osoittaa, että luokkavihollinen, niin sisäinen kuin ulkoinenkin, yrittää jatkuvasti asettaa esteitä maan sosialistiselle rakennustyölle, maan teollistamiselle, maatalouden sosialistiselle uudelleenrakentamiselle sekä työtätekevien elintason kohottamiselle. Luokkavihollinen pyrkii kapitalismin palauttamiseen. Sen vuoksi valppaus luokkavihollisia ja niiden apureita kohtaan täytyy olla työväenpuolueen, valtion elinten, taloudellisten ja poliittisten joukkojärjestöjen ja kaikkien kaupunkien ja maaseudun työtätekevien ehdoton laki. Vain taistelun tietä me kuljemme eteenpäin, täytämme ja ylitämme 8-vuotissuunnitelman, rakennamme sosialismin ja säilytämme rauhan.

Siksi tappio, joka oli aiheutettu oikeistopoikkeamalle Romanian Työväenpuolueessa, oli samalla raskas isku sekä sisäiselle että ulkoiselle vihollisellle. Se merkitsi esteitten raivaamista Romanian taloudellisen, poliittisen ja kulttuurisen kehityksen tieltä, se merkitsi kommunistisen puoluelinjan lujittumista Romanian sosialistisen rakennustyön ja kansan eduksi. Kaikki tämä vahvistaa puoluetta, vahvistaa rauhan leiriä ja samanaikaisesti heikentää imperialistista leiriä.

Emme saa unohtaa, että sodan ja rauhan leirin välisen kärjistyneen tilanteen aikana imperialistiset sodanlietsojat näkevät kommunistisissa puolueissa yhden perusesteen veristen sotasuunnitelmiensa toteutumisen tiellä. Siksi ne iloitsevat kaikenlaisista ilmiöistä, jotka voisivat heikentää työväenluokan etujoukon kommunistisen puolueen yhtenäisyyttä ja taistelukuntoa. Siksi oikeistopoikkeaman murskaaminen Romanian Työväenpuolueessa merkitsee Romanian kansan suurta voittoa taistelussa maailman rauhan puolesta. Se opettaa myös Suomen kommunistista puoluetta terästämään valppauttaan ja suojelemaan riviensä puhtautta taistellessa sodanlietsojia ja niiden kaikenkarvaisia apureita vastaan maamme rauhan, riippumattomuuden ja kansanvallan puolesta.

V. L.

ERKKI TUOMINEN:

Keynesin oppi kapitalistisen talouspolitiikan ohjeena

II

Kapitalistisen maailman yleisen pulan kärjistyminen on nostattanut esille joukon uusia kapitalistisen järjestelmän puolustajia ja selvittäjiä. Nämä kapitalistien palkkaamat apologit — puolustajat — pyrkivät hämäämään kaikkia kapitalistisen yhteiskunnan synnyttämiä kielteisiä ilmiöitä ja tekevät toivottomia yrityksiä selittää kapitalistisen tuotantotavan ristiriitoja sekä keksiä ohjelmia niiden poistamiseksi, kuten edellisessä osassa jo on osoitettu.

Eräs kapitalismin palkkapaimen on englantilainen taloustieteilijä Keynes, jonka oppia käytetään kapitalistisen talouspolitiikan ohjeena mm. Suomessa. Tästä herrasta lausuu Helsingin yliopiston professori Suviranta, että "hänen oppinsa on saavuttanut sellaisen käytännöllisen merkityksen, että sille voidaan aikaisemmilta ajoilta esittää vertauskohtana joku Adam Smith tai Karl Marx". Oikeistososialidemokraattien asennetta Keynesin oppiin kuvaa mm. se, että englantilaiset oikeistolabouristit ovat ottaneet hänen oppinsa "demokraattisen sosialismin" kulmakiveksi. Keynesin väitteitä työttömyyden ja tuotannon anarkian hävittämisestä sekä suunnitelmallisuuden ja "täystyöllisyyden" mahdollisuudesta kapitalismin oloissa oikeistososialidemokraatit käyttävät innokkaasti myös meillä hyväkseen joukkojen pettämisessä.

Millainen on tämän "suuren" tiedemiehen oppien perussisältö? Ne hän esitti v. 1935 ilmestyneessä kirjassaan "Työllisyys, korko ja raha", mikä äskettäin on myös suomennettu. Siitä kirjoittaa tohtori Nils Meinander mm: "Keynesin mullistava teos on merkillisintä, mitä kansantaloustieteen alalta on sukupolvemme aikana ilmestynyt." Tämän kirjan julkaisemisella Keynes laski perustan kokonaiselle taloustieteellisen suunnalle porvarillisten taloustieteilijäin keskuudessa, joka sai keynesläisyyden nimen. Keynesläisyys on kapitalismin yleisen pulan ideologinen tuote. Oleellista Keynesille on poliittisen taloustieteen klassillisen koulun arvosteleminen, sillä Keynesin on pakko tunnustaa eräitten kapitalismin mädännäisyyksien olemassaolo ja myöntää mm. monimiljoonainen työttömyys. Samalla hän kuitenkin on sitä mieltä, että näistä puutteista, kuten työttömyydestä,

on mahdollista suoriutua kapitalismin puitteissa. Niinpä hän lausuu työttömyyttä käsitellessään mm. seuraavasti: "Mutta analysoimalla probleemi oikein ehkä voidaan samanaikaisesti sekä parantaa sairaus että säilyttää omistusoikeus ja vapaus."

Keynesiltä on lähtöisin sana "työllisyys", sillä porvariston oppineet palvelijat pelkäävät sanaa "työttömyys". Niinpä Keynes korvaa kysymyksen työttömyyden syistä selittämällä niitä syitä, jotka määräävät työllisyyden suuruuden kunakin ajankohtana. Näin hän pyrkii sanan käänteillä ja saivartelevilla tempuilla hämäämään työttömyyskysymyksen tieteellisen selvittelyn. Tämän hämäyksen paljastamiseksi ja sen vaikutuksen vastustamiseksi on välttämätöntä, että ollaan selvillä työttömyyden marxilaisesta selityksestä.

Työläiset säästävät liikaa. . .

Selvitellessään työllisyys-, so. työttömyysprobleemia Keynes pyrkii vaihtamaan kapitalismin objektiiviset lainmukaisuudet jonkinlaisiin mielivaltaisiin ja ajateltuihin psykologisiin lakeihin. Niinpä hän selittää, että *yleinen kysyntä, joka kulloinkin olevan tarjonnan vallitessa määrää työllisyyden tason, on riippuvainen kahdesta psykologisesta tekijästä, nimittäin yleisön henkilökohtaisesta kulutushalusta ja pääoman omistajien investointihalusta.* Nykyaikaisessa yhteiskunnassa "hallitseva psykologinen laki" sisältää sen, että ihmiset ovat taipuvaisia lisäämään kulutustaan heidän tulojensa kasvaessa, mutta eivät samassa määrässä tulojen kasvun kanssa. Tulon kasvaessa edelleen lisääntyy suhteellisesti enemmän tulon se osa, joka jää säästöön. Tästä aiheutuu häiriö kokonaiskysynnässä.

Näin "hallitseva psykologinen laki" muodostuu Keynesille keinoksi puolustaa kapitalismia ja ottaa siltä pois vastuu työttömyyden aiheuttamisesta. Syy ei ole kapitalismissa, vaan ihmisten psykologiassa, he kun aina pyrkivät suuremmassa määrin säästämään kuin kuluttamaan tulojen kasvaessa. Keynes tuleekin siihen johtopäätökseen, että rikkaassa yhteiskunnassa ihmiset välttämättä elävät huonommin kuin köyhässä, ja että yhteiskunnan rikkauden kasvun mukana työttömyys välttämättä lisääntyy ja väestön elintaso laskee. Se onkin ymmärrettävää, sillä tämä Keynesin toteamus kuvastaa yksinkertaisesti kapitalistista elämän todellisuutta. Jo Marx osoitti, että rikkauden kasautuessa toiseen kohtioon, lisääntyy toisessa kohtiossa puute ja köyhyys, huononee työtätekevien elintaso ja kasvaa työttömyys. Keynes tahtoo vain väittää, että näin olisi asianlaita kaikkina aikoina ja kaikkien kansojen elämässä. Mutta tämän väittämän on vääräksi osoittanut Neuvostoliitto, missä vallitsee sosialistinen talousjärjestelmä ja missä yhteiskunnan

rikkauden, tuotannon ja sijoitusten valtava kasvu merkitsee samalla kansan hyvinvoinnin keskeytymätöntä nousua.

Esittäessään hallitsevan psykologisen lakinsa Keynes pyrkii siirtämään vastuun työttömyydestä työläisille, jotka muodostavat väestön pääosan ja siten ratkaisevan tekijän yhteiskunnan kokonaiskysynnässä. Sillä sen sijaan, että nämä käyttäisivät kaikki tulonsa kulutustavaroiden ostamiseen, ne muka säästävät huomattavan osan ansioistaan, muodostaen siten myöhemmäksi ajankohdaksi siirtyvää potentiaalista kysyntää päivittäisen kysynnän kustannuksella. Täten Keynes pyrkii peittelemään kapitalismille ominaista ristiriitaa enimmäismääräistä voittoa tavoittelevien tuotantomahdollisuuksien valtavan *kasvun* ja työtätekevien maksukykyisen kysynnän suhteellisen *supistumisen* välillä, työtätekevien, joiden elintason kapitalistit pyrkivät aina pitämään äärimmäisen vähimmäismäärän rajoissa.

Tunnettua on, että työtätekevien tulot kapitalismin oloissa ovat niin vähäiset, ettei niistä tehdä mainittavia säästöjä, joilla olisi jotakin merkitystä työllisyyteen. Tämän ilmeisen totuuden paljastavat suoritetut tilastolliset tutkimuksetkin. Niinpä prof. Klaus Waris teoksessaan "Kuluttajan tulot, kulutus ja säästäminen suhdannekehityksen valossa Suomessa vuosina 1926—1938" mainitsee Yhdysvalloissa suoritetusta tutkimuksesta. Sen mukaan 2/3 kaikista säästöistä on peräisin 10.000 dollaria tai suuremman vuositulon omaavista perheistä, joiden luku kuitenkin oli vain 2,3 % perheiden kokonaisluvusta. Toisaalta vähätuloisemmat perheet, jotka muodostavat 59 % perheiden kokonaisluvusta, säästävät 1,6 % säästöjen yhteissummasta. Näin Amerikassa, oikeistososialidemokraattiemme kultamaassa. Miten sitten meillä Suomessa, missä "työvoima oli . . . halpaa, jonka johdosta eräs kannustin työvoiman säästämiseen ja koneiden osuuden lisäämiseen puuttui", kuten toteaa Suomen Teollisuusliiton toimitusjohtaja C. E. Olin tarkoittaen sotien edellistä aikaa.

Näin ollen, mikäli Suomen työtätekevät ovat lisänneet säästöjään, ovat he tehneet sen verojen lisäämisen muodossa tapahtuneena "pakkosäästämisenä", mikä on johtanut heidän elintasonsa jatkuvaan alenemiseen. Kaikista tosiasioista piittaamatta Waris yhtyy oppi-isänsä Keynesin teorioihin, joiden mukaan "kulutusalttius yleensä vähenisi reaalikansantulon kasvaessa".

Hyvä ruuansulatus tekee täystyöllisyyden. . .

Jos sijoitustoiminta vastaisi täydellisesti säästöjä, silloin henkilökohtaisen kulutuksen pienenemisen korvaisi tuotannollisen kulutuksen suureneminen. Mutta näin ei ole asianlaita Keynes selittää. Sijoitukset ovat nimittäin

riippuvaisia sijoitushalusta ja tulevaisuuden odotuksista, joissa ratkaisevaa osaa esittää odotetun voiton ja korkokannan suuruus. Tulevaisuuden odotuksille Keynes asettaa hyvin suuren merkityksen. Niinpä hän lausuu, että yksityisen yrittäjän toiminta on riippuvainen "mielivaltaisesta optimismista". "Kun elämänilon henki heikkenee, yritys kuihtuu ja kuolee". Tästä luonnollisesti seuraa, että investointien lisäämiseksi täytyy ennenkaikkea turvata kapitalisteille hyvä tuuli ja luoda heille sitä vastaavat olosuhteet. Keynes itse kirjoittaakin: "Taloudellinen hyvinvointi on erittäin suuresti riippuvainen poliittisesta ja yhteiskunnallisesta mielialasta sekä siitä, missä määrin tämä mieliala tyydyttää keskimääräistä liikemiestä" (Työllisyys, siv. 195). Edelleen hän lausuu: "Sijoitustoiminnan tulevaisuudennäköaloja arvioidessamme meidän on siis otettava huomioon hermot ja hysteria ja vieläpä eräiden henkilöiden ruuansulatuskin sekä herkkyys sään vaihteluille, joiden spontaaniseen toimintaan sijoittaminen suurelta osalta perustuu." (Työllisyys, siv. 195—196.)

Valtio finanssiharvainvallan puskurina työläisiä vastaan

Lääkkeenä sille, ettei kapitalistien hermot pilaantuisi tai niitten elämänilo ja spontaaninen optimismi laskisi, on valtiovallan aikaansaama "luja järjestys", joka voimistamalla työväenluokan riistoa ja alentamalla työpalkkaa, vakaannuttaa kapitalistien tulevaisuuden odotukset ja sen kautta kapitalistisen talousjärjestelmän. Erittäin vaarallisia "optimistiselle mielialalle" ovat työläisten aiheuttamat levottomuudet, kuten lakot, jotka voivat tehdä tyhjäksi työnantajien optimistisen mielialan ja sen aiheuttamat suotuisat vaikutukset. Näin ollen pitäisi jokaiselle olla selvää, että vain valtiovallan luja puuttuminen taloudellisen elämän kulkuun suurpääoman eduksi, tekee mahdolliseksi taloudellisen kukoistuksen aikaansaamisen.

Kapitalismin kaudella on hallitseva luokka, porvaristo, aina käyttänyt valtiota puskurina työtätekeviä vastaan. Mutta nykyisellä, kapitalismin yleisen pulan kaudella, jolloin maaperä järkkyy hallitsevan luokan alla, finanssiharvainvalta on tarttunut yhä voimakkaammin valtiovallan ohjaksiin "lujan järjestyksen" aikaansaamiseksi herruutensa tueksi. Tämä kehitys on erityisen selvästi ilmennyt Yhdysvalloissa. "Kun maan todelliset isännät — finanssi -ja teollisuusvaltiaat — aikaisemmin itse pysyivät varjossa antaen poliittisten käskyläistensä puolustaa etujaan politiikan alalla, niin nyt he ottavat välittömästi käsiinsä Yhdysvaltojen hallinnollis-poliittisen ja diplomaattisen koneiston." (Berija selostuksessaan Moskovan Neuvoston juhlaistunnossa marraskuun 6 päivänä 1951.)

Keynesin patenttilääkkeet työttömyyden parantamiseksi

Keinoina täystyöllisyyden turvaamiseksi Keynes esittää korkokannan alentamista, valtion ohjaavan vaikutuksen lisäämistä sijoitustoimintaan ja sen omia sijoituksia sekä "kulutushalun" säännöstelyä.

Erityisen suuren merkityksen Keynes antaa korkokannalle suhteessa sijoituksiin. Korkea korkokanta edistää säästämistä, mutta ehkäisee säästöjen muuttamista sijoituksiksi. Sijoitustoiminnan puuttuminen, väittää Keynes, luo suuren aukon yhteiskunnan kokonaiskysyntään, mikä johtaa työttömyyteen. Iso-Britannian ja USAn taloudelliseen kehitykseen ensimmäisen maailmansodan jälkeen vedoten Keynes selittää, kuinka vallitseva korkea korkokanta saattaa "olla esteenä sellaisen kohtuullisen työllisyysasteen ja elintason ylläpitämiselle, joka teknillisten tuotantoedellytysten perusteella olisi saavutettavissa".

Tästä Keynes tekee johtopäätöksen, että on välttämätöntä säännöstellä korkokanta. Hallitusten tulee alentaa korkokanta sijoitusten lisäämiseksi ja täystyöllisyyden saavuttamiseksi. Huolimatta siitä, että Keynes erinomaisen lennokkaasti kuvailee näitä lupaavia seurauksia korkokannan alentamisesta, ei hän itsekään usko esittämänsä keinon tehokkuuteen. Keynesin suomalainen oppilas *Reino Rossi* ei myöskään tunnu uskovan alhaisen koron ihmeitätekevään voimaan työllisyyden takaajana ja pulien estäjänä. Niinpä hän teoksessaan "Suomen Pankin korkopolitiikka vuosina 1914—1938" toteaa, että vuosina 1921—25 "korkotason korkeus ei koko ajanjaksona aiheuttanut varsinaista työllisyytilannetta horjuttavaa supistumista talouselämässämme". Toisaalta korkotason alentamisen politiikka sitä seuraavina vuosina ei kyennyt estämään työttömyyden ja pulan syntyä, eikä pulan alettua poistamaan työttömyyttä. Tosiasiat osoittavatkin, että kapitalismin yleisen pulan kaudella korkokannan alenemisen ohella ei tapahdu työttömyyden vähenemistä, vaan sen kasvua, ei pulan lievenemistä, vaan syvenemistä.

Sijoitusten "sosialisoiminen"

Myönnettyään korkokannan alentamisen epäilyttävyyden täystyöllisyyden varmistajana Keynes esittää toisen keinon kapitalismin "tervehdyttämiseksi", nimittäin valtion omat sijoitukset ja sen taholta harjoitettu sijoitusten säännöstely. Niinpä Keynes sanookin: "Odotan valtion, jolla on mahdollisuus *pitkällä tähtäimellä*... tehdä laskelmia pääomahyödykkeiden rajatehokkuudesta, ottavan yhä suuremman vastuun sijoitustoiminnan välittömästä organisoinnista." Valtion omien pääomasijoitusten rahoittamisen tulee ensisijassa tapahtua *verojen lisäämisellä* väestölle. Näillä veroilla on Keynesin ja

keynesläisten mielestä kaksinkertainen merkitys; yhtäältä ne lisäävät "kulutushalua" ja toisaalta ne muodostavat valtion käsissä olevan sijoitusten lisäämislähteen. Kuinka hyvin nämä Keynesin ajatukset sointuvat yhteen oikeistososialidemokraattiemme ajatusten ja tekojen kanssa, siitä antavat vakuuttavan todistuksen Sosialistisen aikakauskirjan työllisyyttä ja vakauttamista koskevat kirjoitukset.

Tätä yhteenkuuluvaisuutta lisää vielä se, että Keynes kutsuu edellämainittua valtion sijoitustoimintaa "sijoitustoiminnan sosialisoimiseksi". Keynes kirjoittaa: "*Sijoitustoiminnan* verraten laaja *sosialisoiminen* tulee käsittääkseni osoittautumaan ainoaksi keinoksi, jonka avulla voidaan turvata likimääräinen täystyöllisyys". Yhtä vähän kuin oikeistososialidemokraattimme tarkoittavat "sosialisoimisella" edistyksellistä toimintaa kohti sosialismia, yhtä vähän Keynes sitä tarkoittaa. "Ei ole tärkeätä, että valtio siirtää tuotantovälineiden omistuksen itselleen", toteaa Keynes. "Sijoitusten sosialisointi" voi varsin hyvin tapahtua kompromissien muodossa "yhteistoiminnassa yksityisen yritteliäisyyden kanssa". Omasta läheisestä kokemuksesta muistamme oikeistososialidemokraattien valtion nimissä tekemän kompromissisopimuksen "yksityisen yritteliäisyyden kanssa" linnarauha- ja vakaannuttamissopimusten nimellä. "Sitäpaitsi välttämättömät sosialisoimistoimenpiteet voidaan toteuttaa asteettain ja siten, että yhteiskunnan yleisten perinteiden ei tarvitse katketa", selittää Keynes. Siksi on aina syytä varovaisuuteen, "kun kajotaan yritteliäisyyteen, sillä siinä voidaan taitamattomalla politiikalla aiheuttaa enemmän vahinkoa kuin hyötyä", vakuuttaa lordi Beveridgen uskollinen oppilas maisteri Oksanen Sosialistisessa aikakauskirjassa. Puolin ja toisin ollaan liikuttavan yksimielisiä siitä, ettei tässä suinkaan tarkoiteta "sosialismia", vaan "hallinnollisen keskittymisen tosiasiaa", käyttääksemme Väinö Liukkasen täsmennystä, s.o. monopolikapitalismin yhä läheisempää yhteenkietoutumista valtion kanssa niin meillä kuin muuallakin. Mitä muuta merkitsivät oikeistososialidemokraattien Englannissa suorittamat eräiden tuotantolaitosten "sosialisoimiset" kuin sitä, "että valtion omaisuudeksi siirtyneet tuotantolaitokset samoin kuin kaikki muut valtion taloudelliset järjestöt kietoutuvat yhteen yksityiskapitalistisen monopolijärjestelmän kanssa ja alistuvat viimemainitun etuja palvelemaan". (O. W. Kuusinen: Nykyaikaiset oikeistososialidemokraatit.)

Selittäessään työttömyyden syyksi sijoitustoiminnan vähyyden, Keynes olettaa, että olemassaoleva peruspääoma on riittämätön kaikkien työläisten kiinnittämiseksi tuotantoon. Tämä olettamus on kuitenkin jyrkässä ristiriidassa todellisuuden kanssa. Kuten edellä on osoitettu kapitalismin yleisen kriisin kaudella pysyvän joukkotyöttömyyden ohella on valtavassa määrin osatyöttömyyttä, mikä merkitsee sitä, että on suuri määrä vajaalla teholla toimivia tuotantolaitoksia. Tämä tosiasia, tuotantolaitosten pysyvä alikuormitus samanaikaisesti vallitsevan työttömyyden kanssa, joka meillä Suomessakin on viimeaikoina varsin huomattavasti leviämässä, riistää kaiken pohjan Keynesin perusväittämän alta, jonka mukaan kysymys muka olisi riittämättömästä sijoitustoiminnasta.

Kulutushalun suurentaminen palkkoja alentamalla

Keynes ei kuitenkaan hellitä. Huomattuaan, että sijoitusten kasvun turvaaminen siinä laajuudessa, että aukko puhtaan tulon ja kulutuksen välillä täyttyisi, käy yhä vaikeammaksi pääoman suurenemisen mukana, hän ehdottaa ryhdyttäväksi myös säännöstelytoimenpiteisiin "kulutushalun suurentamiseksi".

"Kulutushalun säännöstelyllä" Keynes tarkoittaa ennenkaikkea työtätekevien reaalipalkan alentamista. Keynesin mukaan "yleinen rahapalkkojen alentaminen voi myös aikaansaada yrittäjien keskuudessa optimistisen mielialan, joka saattaa murtaa... liioitellun pessimismin noidankehän sekä elvyttää jälleen yritystoimintaa", siis lisätä työllisyyttä. Mutta rahapalkkojen alentaminen kohtaa työläisten taholta lujaa vastarintaa, joka saattaa järkyttää kapitalistien mielenrauhaa ja tehdä tyhjäksi palkkojen alentamisen suotuisan vaikutuksen. Senvuoksi Keynes suosittelee *inflaatiota* keinona reaalipalkkojen alentamiseksi, sillä rahapalkkojen alentaminen "kohtaa itse asiassa paljon suurempaa vastarintaa kuin hintojen noususta johtuva reaalipalkkojen asteettainen ja automaattinen aleneminen".

Kysymys inflaatiosta ja sen syistä on ollut sodanjälkeisenä aikana meillä vilkkaan keskustelun kohteena ja sen varjolla on työtätekeviä paljon hämätty. Erityisesti on tahdottu asettaa inflaatio täystyöllisyyden vastakohdaksi jopa sen aiheuttamaksi. Niinpä Klaus Waris sanoo, että "viime vuodet ovat osoittaneet, kuinka inflaatio puolestaan saattaa alentaa... väestön elintasoa... ja aiheuttaa sosiaalisia epäkohtia, joita tuskin voi arvioida sen lievemmiksi kuin työttömyydenkään aiheuttamia". Siksi "nyt tunnustetaankin aivan yleisesti, että täystyöllisyystavoite on esitettävä varauksin".

Kun otetaan edellä olevan lisäksi huomioon verotuksen lisääminen, niin Keynesin tarkoittama "kulutuksen säännöstely" merkitsee käytännössä työväenluokan polkemisohjelmaa. Sellaisena meilläkin työtätekevät kokevat "keynesläisen vakaannuttamisohjelman". Mutta nämä "ohjelmat" eivät takaa työttömyyden

kirouksen poistamista. Keynes kadehtiikin muinaista Egyptiä, joka "oli kaksinkertaisesti onnellinen ja satumaisen rikas epäilemättä siksi, että siellä voitiin harjoittaa kahdenlaista toimintaa, sekä pyramidien rakentamista että jalojen metallien etsintää". Kumpikaan toiminta ei palvellut ihmisten kulutustarpeiden tyydyttämistä.

Perinjuurin kyllästyneenä yrityksiin suunnitelmallisen talouspolitiikan aikaansaamiseksi erilaisten säännöstelyjen pohjalla Keynesin ihailija prof. Suviranta toteaa: "Voidaankin asettaa kyseenalaiseksi, onko suunnitelmallinen suunnitelmatalouspolitiikka lainkaan mahdollinen kansanvaltaisessa yhteiskunnassa". Tällaisen politiikan tunnuslauseeksi hän suositteleekin Keynesin sanoja: in the long run we are all dead (ajan oloon olemme kaikki kuolleita). Mutta prof. Suviranta löytää lohdutusta seuraavasta ennustuksesta:

"Uudet tuulet puhaltavat. Vanhanmallinen puhtaasti kapitalistinen talousmuoto on jo täyttänyt tehtävänsä ja kuuluu eilispäivään. Viime vuosien muotivirtaus, ns. suunnitelmatalous sidottuine hintoineen, on osoittautunut illusioksi, joten senkin päivät lienevät luetut. Tarvitaan synteesi, jossa olisi yhdistettynä markkinatalouden raha- ja hintajärjestelmä sekä suunnitelmatalouden sosiaaliset tavoitteet. Sellainen synteesi näyttääkin olevan jo hahmoittumassa."

Tämä synteesi on ilmeisesti äsken julkisuuteen saatettu "pitkän tähtäimen ohjelma", mistä SKPn keskuskomitea arvionaan lausuu mm: "Pitkän tähtäimen ohjelma on Suomessa työtätekevän väestön määräämättömän riiston uusi ohjelma, sodanvalmistelun, epäkansallisen talouspolitiikan ohjelma."

Keynes fasismin ja sodan ideologi

Tehokkaimpana täystyöllisyyden varmistajana Keynes ja keynesläiset pitävät uusia sotavarusteluja ja sotaa. Tiedemies Keynes sanoo tästä asiasta mm.: "Pyramiidien rakentaminen, maanjäristykset, vieläpä sodatkin saattavat edistää hyvinvointia." Eräänä tehokkaana työttömyyden estämismenetelmänä Keynes pitää myös "kuoppien kaivamista maahan". Sensijaan yhteiskuntaa ja erikoisesti työtätekeviä hyödyttävät työt, kuten asuntojen rakentaminen ei ole oikeata työllisyyspolitiikkaa. Keynes antaakin seuraavan ohjeen: "Kieltämättä olisi järkevämpää rakentaa taloja yms., mutta jos tällä tiellä on vastassa poliittisia ja käytännöllisiä vaikeuksia, olisi edellä mainittu menetelmä tyhjää parempi." Siis työttömät kuoppia kaivamaan! Emmehän toki ole niin tyhmiä, että rakentaisimme asuntoja. Ei suinkaan. "Me olemme", kuten Keynes toteaa, "niin järkeviä, olemme kasvattaneet itsemme niin suuressa määrin viisaiden finanssimiesten kaltaisiksi ja ajattelemme kovin huolellisesti, ennenkuin lisäämme tulevien sukupolvien "finanssirasitusta" rakentamalla taloja heidän asuttavikseen, voidaksemme omaksua tällaisen *helpon keinon työttömyyden kärsimysten vähentämiseksi.*"

Tähän voidaan vielä lisätä Keynesin oppilaan lordi Beveridgen toteamus:

"Lordi Keynes on osoittanut, että kaivamalla maahan kuoppia ja täyttämällä ne uudelleen päästään täystyöllisyyteen, ja että pyramiidien rakentamisella, aseistamisella ja varusteluilla on sama vaikutus."

Omalta kohdaltaan Beveridge lisää kirjasessaan "Täystyöllisyys vapaassa yhteiskunnassa", että "ainoa ehdottoman tehokas lääke, joka demokratioilla on käytettävissään työttömyyden poistamiseksi, on maailmansota".

Keynes ja hänen oppilaansa voivat olla tyytyväisiä oppiensa saamasta kannatuksesta, sillä onhan USAn monopolikapitalistit ryhtyneet suurisuuntaisiin sodan varusteluihin ja astuneet suoranaisen sodan tielle "työttömyyden" vähentämiseksi. "Sota on vain hyväksyttävä menetelmä kuluttaa suuressa mittakaavassa", vakuuttaa amerikkalainen professori Keneth Bolding, "ja kansat turvautuvat nähtävästi juuri tähän menetelmään, kun ylellisyyden taakka käy heille liian raskaaksi." Keynesläisille on siis sota ainoa varma keino täystyöllisyyden saavuttamiseksi, missä suhteessa he ovat tulleet samaan tulokseen kuin uusmalthuslaiset. Ero on vain siinä, että uusmalthuslaiset näkevät sodan keinona maapallon liikaväestön hävittämiseksi, kun taas keynesläiset pitävät sotaa keinona "kuluttaa suuressa mittakaavassa". Ei ihme, jos sotarikollinen saksalainen natsi tohtori Hjalmar Schacht selitti aikoinaan, että Keynesin opit "muodostavat kansallissosialistisen talouden teoreettisen selvityksen ja sen oikeutuksen perustelun".

Esimerkkinä Keynesin opin menestyksellisestä toteuttamisesta mainitsee suomalainen talousmies maisteri Vainio juuri natsi-Saksan. Hän kirjoittaa seuraavasti: "Saksassa sen sijaan onnistuttiin 1930-luvulla saavuttamaan täystyöllisyys kapitalistisen järjestelmän puitteissa suhteellisen lyhyessä ajassa. Tosin valtio käytti siellä eräitä pakkokeinoja, mutta joka tapauksessa on otettava huomioon, että yksityistä omistusoikeutta, vapaata ammatin valintaa, voittomotiivia ja yksityistä aloitetta ei poistettu." *) Me tiedämme varsin hyvin, mitä merkitsivät natsi-Saksan pakkokeinot. Ausschwitz ja Buchenwald ovat siitä ikuisena muistona. Me tiedämme myöskin, ettei Saksan täystyöllisyys suinkaan palvellut ihmisten hyvinvoinnin, rauhan ja menestyksen asiaa, vaan rikollisen hyökkäyssodan valmistelujen ja sen aloittamisen asiaa. Tämän myöntää osittain

*) Weijo Wainio: Tutkimus finanssipolitiikan soveltuvuudesta välineiksi työllisyys- ja rahavarapolitiikassa.

E. NEVALAINEN:

Palkkatyöläisten taloudellinen ja henkinen holhous teollisuuslaitosten sosiaalitoiminnan avulla

I

Palkkatyöläisten ja teollisuuskapitalistien väliset suhteet eivät ole koskaan rajoittuneet pelkästään työvoiman myyntiin ja ostoon eivätkä ostetun työvoiman kuluttamiseen tuotantoprosessissa sekä tuohon kuluttamiseen liittyviin järjestely-, kuri- yms. kysymyksiin, vaan niihin on aina liittynyt monia muita työläisten kannalta olennaisia seikkoja.

Työläinen on ollut riippuvaisuussuhteessa kapitalistiin paitsi riistettynä palkkatyöläisenä, myös kuluttajana silloin, kun hänen on täytynyt käyttää palkkansa teollisuuskapitalistin tai tämän suojelusta nauttivan kauppiaan hankkimien tavaroiden ostamiseen, hän on ollut riippuvainen kapitalistista asunnon vuokraajana, luotonottajana ja monella muulla tavalla. Vaikka näin on ollut kapitalistisen tuotantotavan alusta lähtien, ei tuo riippuvaisuus ole kuitenkaan koskaan ollut niin suuri eikä sitä koskaan ole pyritty niin määrätietoisesti laajentamaan kuin viime vuosikymmeninä, meidän maassamme erikoisesti toisen maailmansodan aikana ja sitä seuranneina vuosina.

Näiden pyrkimysten eräänä näkyvimpänä ilmauksena on toiminta, jota aikaisemmin nimitettiin teollisuuslaitosten sosiaaliseksi huolloksi, mutta joka nyt on ristitty sosiaalitoiminnaksi, jotta poistettaisiin se hiukan ilkeä sivumaku, jonka asian ole-

---

myöskin maisteri Vainio sanoessaan, että "täystyöllisyys ei ollut Saksassa keino suuremman hyvinvoinnin saavuttamiseksi, vaan 'Kanonen statt Butter'-ohjelman toteuttamiseksi".

Me tiedämme myös, että maailmassa on maita, joissa ihmisen hyvinvointi ja onni on toiminnan perusmotiivi. Nämä maat, Neuvostoliitto ennenkaikkea, työskentelevät rauhan säilyttämisen puolesta maailmassa lisäämällä jatkuvasti tuotantoaan ja väestönsä hyvinvointia. Neuvostoliiton suuret rakennustyöt ja luonnonuudistukset ovat loistavana todistuksena sosialismin voimasta. Sosialismin leirissä ei pelätä väestön lisääntymistä eikä tuotannon kasvua. Sosialismi on osoitus täystyöllisyyden oikeasta ja ihmisarvon mukaisesta ratkaisusta.

musta paremmin kuvaava "huolto" aiheutti.

Tämän toiminnan nopea laajeneminen ei tietysti ole voinut olla vaikuttamatta monella tavalla työläisten asemaan ja heidän ja kapitalistien välisiin suhteisiin, ja siksi onkin täysin ymmärrettävää, että jo tähän mennessä on tehty monia yrityksiä määritellä työläisten suhde siihen. Kuitenkin on sanottava, että toistaiseksi ei vielä mitään yhtenäistä kantaa ole muodostunut, ei edes ammatillisesti ja poliittisesti järjestyneiden työläisten keskuudessa. Osa työläisistä suhtautuu teollisuuslaitosten sosiaalitoimintaan varauksettoman myönteisesti. Näin on etenkin sosialidemokraattisten työläisten laita, koska sosdem. puolue ja SAKn oikeistososialidemokraattiset johtajat ovat ryhtyneet tukemaan koko arvovallallaan kaikkea sosiaalista toimintaa, jota kapitalistiset tuotantolaitokset harjoittavat.

Osa työläisistä suhtautuu tuohon toimintaan, jollei täysin kielteisesti, niin ainakin pidättyvästi, tultuaan huomaamaan siinä piilevät vaarat. Mutta varmasti enemmistö ko. toiminnan piiriin tavalla tai toisella vedetyistä työläisistä ei ole vielä ratkaissut kantaansa millään tavalla.

Jo tämänkin vuoksi on syytä tutkia kysymystä laajemmin marxilaisen työväenliikkeen periaatteiden valossa. Ne eivät sellaisinaan ole millään tavalla uusia. Sosiaalitoiminnan alaan kuuluviin ilmiöihin ovat työläiset jo aikoja sitten joutuneet määrittelemään kantansa milloin missäkin maassa, samoin moniin niistä ovat aikoinaan kohdistaneet huomionsa marxismin suuret perustajat, Marx ja Engels sekä heidän työnsä jatkajat Lenin ja Stalin. Mutta koska monet noista kannanotoista lienevät suomalaisille työläisille tuntemattomia, tulen myös niihin asianomaisissa kohdissa viittaamaan.

Teollisuuslaitosten sosiaalihuollon ensi askeleet maassamme

Meidän maassamme teollisuuskapitalistien toiminta tällä alalla alkoi samaan aikaan kuin ensimmäiset varsinaiset kapitalistiset teollisuuslaitokset tänne perustettiin. Samoin kuin ensimmäiset kapitalistit, ensimmäiset koneet ja työmenetelmät, samoin myös kapitalistinen sosiaalinen holhous siirrettiin meille kehittyneemmistä kapitalistisista maista, eritoten Iso-Britanniasta. Voimatta tässä edes pintapuolisestikaan kuvailla ko. toiminnan historiallista kehitystä, tyydyn selostamaan sitä vain yhdessä teollisuuslaitoksessa, nim. Finlaysonin tehtaassa Tampereella. Valinta ei ole suinkaan sattumanvarainen, sillä tuo yritys mainitaan aina silloin, kun sosiaalitoiminnan kehityksestä tulee puhe. Sitä pidetään eräänlaisena uranuurtajana tällä alalla.

Nykyisen Finlayson Oy:n perusti 1820-luvulla skottilainen kveekari, James Finlayson, valtiolta saamillaan varoilla. Oliko hänellä jonkinlaisen mekaanikon ammattitaidon, riittävän häikäilemättömyyden ja rikastumishalun lisäksi jotain muutakin panosta tehtaan perustamiseen, on nyt vaikeata sanoa, mutta yrityksessä alusta alkaen vallinnut henki oli kieltämättä hänen ansiotaan.

Voidaan liioittelematta sanoa, että vaikka tämän vierasmaalaisen yrittäjän taskut lienevätkin olleet tyhjät, niin sen sijaan hän toi mukanaan sen perustan, jolle teollisuutemme sosiaaliset suhteet rakentuivat vuosikymmenien ajan, hän toi mukanaan lujan kepin, Uuden Testamentin ja uskonnollisen ulkokultaisuuden. Alusta lähtien hän pyrki siihen, että hänen työläisensä, jotka olivat melkein yksinomaan lapsia ja naisia, olisivat kaikissa suhteissa täydellisesti hänen ohjattavissaan, ei ainoastaan työssä, vaan myös vapaa-aikoinaan, sikäli kuin vapaa-ajoista voidaan puhua 14—16 tuntisen työpäivän vallitessa.

Jos aloitamme aineellisesta huollosta, niin sen laajuuteen nähden ei ainoakaan nykyajan teollistuuskapitalisti kykene kilpailemaan Finlaysonin kanssa, sillä suuri osa lapsityöläisistä asui tehdasalueella ns. lastenkodissa, josta he saivat myös ravinnon ja vaatteet. Siinä heidän palkkansa sitten olikin.

Erikoisesti tästä "lastenkodista" on paljon kaunista kirjoitettu. Sitä ylistetään vieläkin monasti suurenmoiseksi hyväntekeväisyydeksi, vaikka se todellisuudessa oli varsin tuottava liikeyritys, koska Finlayson lasten riistämisen lisäksi pyysi ja sai valtiolta avustusta "lastenkotia" varten, vaikka samoihin aikoihin monet Englannin tehtailijat joutuivat ostamaan lapsia vaivastaloista tehtaisiinsa.

Yhtä hyvää huolta piti Finlayson alusta alkaen myös työläistensä henkisestä huollosta. Tehtaan alueella asuvien lapsityöläisten oli kolmasti päivässä osallistuttava hartaushetkiin, joihin kuului Uuden Testamentin lukemista ja virrenveisuuta. Siitä pääsivät osallisiksi myös kaupungilla asuvat työläiset, joiden oli saavutettava tehtaan pihalle jo kello 5 aamulla, puoli tuntia ennen työn alkua, ottaakseen osaa itse "patruunan" suorittamaan aamujumalanpalvelukseen. Voi sitä onnetonta, joka myöhästyi, häntä varten eivät evankeliumit olleet kirjoitetut.

Henkiseen huoltoon lienee laskettava myös ruumiillinen kuritus, jota kveekaripuolisot syvästi uskonnollisina ahkerasti jakoivat sekä lastenkodissa että tehtaan ulkopuolella asuville lapsityöläisille samoin kuin aikuisillekin pienimmästäkin huolimattomuudesta, rikkomuksista puhumattakaan. Se ei kylläkään ollut missään suhteessa poikkeuksellista. Maassamme elettiin silloin suuren muutoksen aikaa: tuleva proletariaatti oli opetettava siirtymään entisestä feodaalisesta keppikurista kapitalistiseen nälkäkuriin, eikä se käynyt meilläkään vaivattomasti, siinä täytyi nälän lisäksi käyttää vielä pitkiä aikoja myös keppiä.

Lastenkodissa annetusta opetuksesta ei ole olemassa tarkkoja tietoja, mutta kaikesta päättäen siihen kuului jonkinlaisen luku- ja kirjoitustaidon sekä neljän laskutavan alkeiden lisäksi paljon jumalansanaa, katkismusta, raamatunhistoriaa, veisuuta ja uskonnollisia kertomuksia, kuten tehtaan uusien isäntien v. 1840 perustamassa kaksivuotisessa koulussakin. Viimeksi mainitun koulun opetusta kuvaa erinomaisesti 28 vuotta koulun opettajana toimineesta mamselli Hydenistä annettu arvostelu: "Hän oli vihkinyt elämänsä Jumalalle ja piti ensimmäisenä tehtävänään sielujen pelastamista..."[1])

Vaikka ei haluaisikaan aliarvioida mainitun koulun merkitystä Tampereen ensimmäisenä kansakouluna, niin aivan tarpeetonta on sen yhteydessä puhua tehtaan omistajien "suurenmoisista inhimillisyyden osoituksista"[2]) valistusharrastuksista yms. Koulun perustaminen oli yksinkertaisesti välttämätöntä, koska koneiden rakenteen monimutkaistuminen ja ammattityöläisten kasvattaminen vaativat, että ainakin osalle työläisistä annettiin alkeelliset koulutiedot. Samalla koulu muodostui ajan mittaan taloudellisestikin varsin kannattavaksi kasvattamalla tehtaalle edellä kuvatuilla menetelmillä sellaisia työläisiä, jotka eivät vähästä nurisseet, olivat uskollisia ja nöyriä isäntiä kohtaan. Mitä enemmän sellaisia työläisiä oli, sen pienempi vaara oli palkankorotusvaatimuksista, työselkkauksista ja rettelöistä.

Lisäksi koulu ja lukutaidon opettaminen kävi välttämättömäksi myös sen tähden, että työläisten ideologinen muokkaus painetun sanan avulla tuli vuosikymmen vuosikymmeneltä yhä tarpeellisemmaksi, koska uskonto yksinään, ei edes sitten, kun tehtaalle 1840-luvulla perustettiin oma kirkko ja pyhäkoulu, enää pystynyt tukahduttamaan työläisten keskuudessa voimistuvaa vihaa häikäilemätöntä riistoa ja mielivaltaa vastaan (tuon vihan ilmausta olivat mm. tämän tästä suoritetut murhapoltot tehtaan alueella) eikä estämään kehittyvää työläisten yhteistoimintaa.

Viimeksi mainitun suuntaamiseksi tehtaan omistajille vaarattomille urille perustettiin heidän toimestaan seuraavina vuosikymmeninä erilaisia isäntien tarkasti valvomia järjestöjä: laulukuoroja, raittius- ja kohtuusseuroja, vieläpä kirjasto ja lukusalikin, järjestettiin yhteisiä retkiä sekä illanviettoja ruokineen, juomi-

[1]) Lindfors: Finlaysonin tehtaat Tampereella, I osa, s. 306.
[2]) Sama, s. 300.

neen ja tansseineen. Siis täysin nykyaikainen viihdytystoiminta.

Näin oli henkinen huolto kehitetty varsin pitkälle jo viime vuosisadan loppuun mennessä. Vaikka tulokset eivät olleetkaan niin suuret kuin järjestäjien taholta oli toivottu, siitä piti tehostuva riisto huolen, niin sittenkin Finlayson Oy voi ylpeillä noista tuloksista, jotka ovat vaikuttaneet tähän päivään saakka. Suorastaan järkyttävänä esimerkkinä tuollaisen kapitalistisen henkisen huollon vaikutuksesta mainittakoon, että vielä nytkin eräät mainitun tehtaan naistyöläiset testamenttaavat "omaisuutensa" — muutamat tuhatmarkkaset — yhtiölle.

Kun ajattelee, että tuollainen työläinen on raatanut tehtaassa 10—14 vuotiaasta lähtien viisikuusikymmentä vuotta, saamatta koko aikana edes sellaista palkkaa, että olisi voinut sillä hankkia riittävästi ravintoa ja vaatetta, elänyt koko elämänsä ilottomasti jossain vuokrakasarmissa tai "Impilinnassa", kieltäytynyt kaikesta ja saanut sillä tavalla säästöön jonkun tuhannen lahjoittaakseen ne sitten riistäjilleen, niin ei voi olla tuntematta syvää häpeää siitä, että tuollaisia hämäyskeinoja käyttäviä, niistä ylpeileviä kapitalisteja nimitetään ihmisiksi, samoin kuin siitäkin, että löytyy kirjailijoita, jotka suostuvat myymään kynänsä tuon tapaisen toiminnan ylistelemiseen.

Finlaysonin tehtaassa laskettiin huomattavalta osalta perusta ja viitoitettiin pääsuunta meidän maamme kapitalististen teollisuuslaitosten sosiaaliselle holhoustoiminnalle tuleviakin aikoja varten. Vaikka tuon toiminnan laajuus, menetelmät ja osittain muodotkin ovat suuresti muuttuneet, niin sen sisältö, sen päämäärät ovat pysyneet perusteiltaan muuttumattomina. Samoin kuin Finlayson ja hänen seuraajansa, samoin kaikki kapitalistit ja kapitalistiset yritykset tänäänkin pyrkivät sosiaalitoiminnallaan kasvattamaan työläisistä nöyriä, tottelevaisia, vähään tyytyväisiä ja isäntiensä etuja kunnioittavia.

Sosiaalihuollon laajeneminen imperialismin kaudella

Ei ole suinkaan sattuma, että tämä sosiaalinen huoltotoiminta on kaikissa kapitalistisissa maissa huomattavasti laajentunut tämän vuosisadan aikana. Sen laajentuminen on suoranaista seurausta kapitalistisen järjestelmän sisäisten ristiriitojen kärjistymisestä imperialismin ja erikoisesti ensimmäisestä maailmansodasta ja Lokakuun vallankumouksesta alkaneen kapitalistisen järjestelmän yleisen pulan aikana, joka on tuonut mukanaan riiston lisääntymisen, työtätekevien kerrosten suhteellisen ja absoluuttisen kurjistumisen nopeutumisen ja kiihdyttänyt äärimmilleen porvariston ja työväenluokan välisen taistelun. Mitä jyrkemmiksi luokkaristiriidat ovat tulleet ja mitä kiihkeämmäksi luokkataistelu on käynyt, sitä suuremmassa määrin on kapitalistien täytynyt pakkokeinojen lisäksi turvautua sellaisiin menetelmiin, joiden avulla työläiset saadaan sidotuksi kapitalistisiin yrityksiin sekä taloudellisesti että henkisesti.

Alussa jo totesimme, että meidän maassamme muodostui tässä suhteessa aivan poikkeuksellinen tilanne toisen maailmansodan päätyttyä, jolloin taantumus hävittyään Neuvostoliiton vastaisen sotaseikkailunsa menetti useiksi vuosiksi huomattavan osan väkivaltakoneistoaan: fasistisina lakkautetut suojeluskunnat, eräät muut fasistiset järjestöt ja ohranalaitoksen (vuoteen 1948 saakka), samalla kun se menetti mahdollisuutensa jäljelle jääneen väkivaltakoneiston, mm. poliisin ja armeijan, vieläpä jossain määrin myös oikeuslaitoksen käyttämiseen työläisiä vastaan siihen saakka, kunnes oikeistososialidemokraattinen hallitus vuoden 1948 puolivälin jälkeen palautti olot tässä suhteessa ainakin osittain ennalleen, josta merkkinä olivat Arabian ja Kemin verilöylyt.

Miten suuren merkityksen johtavat kapitalistiset yritykset antoivat noille väkivaltakeinoille työläisten kurissa pitämisessä suhteellisen rauhallisenkin kehityksen kaudella 1920-luvulla ja jälleen 1930-luvun jälkipuoliskolla, sitä kuvaavat paitsi kapitalistien suojeluskunnille ja muille fasistisille järjestöille antama voimakas tuki runsaiden lahjoitusten yms. muodossa, myös eräät suoranaiset tunnustukset, joista tässä esitettäköön seuraava Kymi Oy:n suhdetta kuvaava:

> "Vaikka paikkakunnalla (so. Kymi Oy:n vaikutusalueella) on sosialistinen väestöenemmistö, on yhteiskuntarauha voitu kaikkina näinä vuosina säilyttää järkkymättömänä. Tähän on varsin huomattavassa määrässä vaikuttanut suojeluskunnan läsnäolo ja alituinen valmius... On selvää, että yhtiön avustus suojeluskunnan ylläpidoksi on huomattava meno. Mutta tämä meno on laadultaan lähimain vakuutusmaksu sellaista vahingon vaaraa vastaan, jota yksikään tämän maan porvarillinen työnantaja ei uskaltane ottaa omalle vastuulleen..." — kirjoittaa J. Polin teoksessaan Kymiyhtiön sivistyksellinen ja yhteiskunnallinen toiminta.

Tuskinpa tarvinnee huomauttaa, että se vahingonvaara, joka 1920- ja 1930-luvuilla uhkasi "porvarillisia työnantajia", ei ollut muuta kuin työläisten palkankorotusvaatimukset, joiden torjumisessa suojeluskunnilla, ohranalla ja poliisilla oli todella merkittävä ansionsa.

Sodan päätyttyä kapitalistit siis menettivät tämän tukensa. Sen menetys muodostui sitäkin suuremmaksi, kun samaan aikaan SKP ja muut työläisten etuja rehellisesti ajavat järjestöt saivat tilaisuuden julkiseen toimintaan. Ne ryhtyivät harjoitta-

maan laajasuuntaista valistusta työläisten keskuudessa ja asettuivat työläisten johtoon heidän taistellessaan palkkojensa ja muiden elinehtojensa parantamiseksi ja aluksi edes jonkinlaisen sananvallan valloittamiseksi työläisille myös työpaikoilla. Mutta ehkä vielä suurempi vaara kapitalisteille muodostui siitä, että nuo järjestöt selittivät palkkatyöläisille, miten työväenluokka voi vapautua kapitalistisesta riistosta ainoastaan lisäämällä poliittista voimaansa siinä määrin, että pystyy kansallistamaan monopolipääoman hallussa olevat suuret tuotantolaitokset ja pankit. Näin syntyi "vahingonvaara", joka oli kapitalisteille paljon uhkaavampi kuin edellisten vuosikymmenien aikana. Yhä laajemmat työläisjoukot alkoivat herätä.

Väkivaltakeinoja ei moneen vuoteen ollut käytettävissä tuon vaaran torjumiseksi ja siksi kapitalistit yrittivät korvata ne parhaansa mukaan monilla eri tavoilla, joista tässä mainittakoon vain oikeistososialidemokraattisten johtajien entistä tehokkaampi käyttäminen työläisten rivien hajoittamiseksi ja sosiaalisen huollon laajentaminen teollisuuslaitoksissa.

Että viimeksi mainitussa toiminnassa on todella kysymys menetettyjen väkivaltakeinojen korvaamisesta ja työläisten laajentuneen valistustyön tukahduttamisesta, sitä todistavat lausunnot sosiaalihuollon tavoitteista. Niinpä K. Keravuori selittää: "...sosiaalitoiminta ja monet sen huomattavat muodot... auttavat yritystä luomaan ja säilyttämään kunnollista ja ammattitaitoista työntekijä- ja virkailijakuntaa... herättämään henkilökunnan kiinnostusta itse yritystä ja sen menestystä kohtaan, tukemaan sosiaalisen turvallisuuden tunnetta jne., sekä tällä tavoin luomaan edellytyksiä tyytyväisyyteen ja viihtyisyyteen työpaikalla, työnantaja — työntekijä vastakohdan lieventymiseen sekä työrauhaan ja työtulosten kohoamiseen... Tältä pohjalta lähtien sosiaalitoiminnalla siis osaltaan pyritään luomaan ja varmistamaan teollisuusyrityksen taloudellisen menestyksen edellytykset."[1])

Teollisuuslaitosten sosiaalihuollolle antamaa suurta merkitystä todistavat myös siihen käytetyt huomattavat varat. Teollisuuslaitosten omien ilmoitusten mukaan nousivat niiden kokonaismenot sosiaalitoimintaan v. 1949 yli 10 miljardin markan, josta n. 40 % lienee käytetty ns. vapaaehtoiseen huoltotoimintaan, jota tässä kirjoituksessa tarkastellaan, ja n. 60 % taas lakisääteiseen huoltoon (kansaneläkemaksut, vuosilomapalkat, eläkkeet yms.). Lakisääteiseen huoltoon

[1]) K. Keravuori: Teollisuuden sosiaalinen toiminta, s. 16. (Lainauksessa alleviivaukset ovat kirjoituksen tekijän).

en lainkaan puutu. Se on aikaansaatu työläisten taistelun avulla ja kaikista puutteistaan huolimatta merkitsee pientä parannusta palkkatyöläisten oloihin, joten työläisillä on täysi syy taistella sen kehittämiseksi edelleen.

Vapaaehtoiseen sosiaalihuoltoon käytetyt varat, n. 4 miljardia markkaa, tekivät samojen tietojen mukaan suunnilleen 6—7 % maksetuista työpalkoista. Tietysti noihin tietoihin on suhtauduttava varsin varovaisesti, koska jo yksin verotuksen supistamiseksi ja propagandatarkoituksia varten jokainen kapitalisti koettaa liioitella tämäntapaisia menoeriä ilmoituksissaan, mutta joka tapauksessa tuohon tarkoitukseen käytetään vuosittain useita miljardeja markkoja — työläisten palkoista vähennettyjä varoja.

Asia on nimittäin niin, että kapitalistien sosiaalihuoltoon käyttämät varat eivät suinkaan tule lahjana työläisille, vaikka mainittu toiminta tuottaakin etuja kapitalisteille ja niin välttämätöntä kuin se heille onkin, vaan ne otetaan työläisten palkoista niin, että rahapalkkaa alennetaan suunnilleen noita menoja vastaavalla määrällä. Teoreettisesti tämä ilmiö on selitettävissä siten, että sosiaalihuollon tarjoamat aineelliset edut (halvemmat asunnot, halvempi ruoka tehdasruokaloissa jne.) korvaavat osan työläisten työvoiman arvosta, joten työvoiman hinta, työpalkka, laskee samassa suhteessa kuin nuo edut lisääntyvät, tai mikä on sama asia, rahan arvon laskiessa ei kohoa niin paljon kuin se kohoaa sellaisilla aloilla, joissa sosiaalihuoltoa ei lainkaan harjoiteta tai harjoitetaan suppeammin. Käytännössä taas kaikki tapahtuu siten, että työläiset suostuvat alhaisempiin palkkoihin silloin, kun saavat aineellisia etuja sosiaalihuollon muodossa. Ei ole vaikeata todistaa, että jos työläisellä on valittavana kaksi työpaikkaa, joista toisessa on asunto tehtaan puolesta, mutta palkka hiukan pienempi kuin toisessa, joka ei tarjoa asuntoa, niin useimmissa tapauksissa työläinen valitsee ensin mainitun pienemmästä palkasta huolimatta. Tämän seikan selvittämiseksi riittää vaikkapa paperi- ja kutomateollisuudessa maksettujen palkkojen vertaaminen muilla, suunnilleen samanlaista ammattitaitoa vaativilla ja muutenkin samantapaisilla aloilla maksettuihin palkkoihin. Samanlaiseen tulokseen päädytään, jos verrataan saman alan eri tuotantolaitoksissa maksettuja palkkoja. Hyvin usein niissä tehtaissa, joissa sosiaalihuolto on laajin, ovat palkat alhaisimmat.

Kapitalistit maksavat niin ollen sosiaalihuollon vaatiman "vakuutusmaksun" työläisten palkoista. Se, että porvarillinen kirjallisuus ja lehdistö ruikuttaa jatkuvasti niiden suurten rasitusten johdosta, joita sosiaali-

menot muka yrittäjille aiheuttavat, osoittaa ainoastaan näiden kirjoittajien tietämättömyyttä tai totuudesta piittaamattomuutta.

Sodan aikana ja sen jälkeen on teollisuuslaitosten sosiaalihuolto kehittynyt myös siinä mielessä, että se on suuresti monipuolistunut. Vaikka ennen toista maailmansotaa jo olivatkin suurin piirtein ilmaantuneet ne muodot, joita sosiaalitoiminnalla on tänään, niin kuitenkin silloin pantiin vielä pääpaino aineelliseen huoltoon, kehittynyt oli niin ikään työpaikkaurheilu, mutta sen sijaan varsinainen henkinen holhous oli paljon vähäisempää, esiintyen ennen kaikkea porvarillisten ja sodan aikana jo myös sosialidemokraattisten lehtien tilaamisena joko kokonaan teollisuuslaitoksen varoilla tai myöntämällä tilaajille huomattavia alennuksia. Monasti ei katsottu olevan syytä edes tiedustella työläisiltä, haluavatko he mainittuja lehtiä vai ei, ne tilattiin kaikille. Samaa menettelyä jatkavat eräät yksityiset edelleenkin.

Saadaksemme kokonaiskäsityksen kapitalistien nykyisin harjoittamasta sosiaalisesta huollosta on tarkasteltava sen eri aloja yksityiskohtaisemmin. Käsittelyperustaksi voimme hyvin ottaa vaikka tämän alan kirjallisuudessa tavaksi tulleen jaon taloudelliseen, terveydellis-hygieeniseen ja henkiseen huoltoon.

Taloudellinen huolto

Tällä alalla ovat tärkeimmät teollisuuslaitosten asuinrakennustoiminta ja huoltokonttorit, mutta lisäksi siihen kuuluu mm. palstaviljelyn ja kodinhoidon edistäminen sekä tehdasruokalat. Tarkastelemme ensin kolmea viimeksi mainittua huoltomuotoa.

P a l s t a v i l j e l y n e d i s t ä m i s e l l ä pyritään, sodan aiheuttamia niukkuusaikoja lukuunottamatta, ennen kaikkea houkuttelemaan työläisiä käyttämään vapaa-aikansa mahdollisimman tarkkaan peruna- ja kasvitarhapalstan hoitamiseen. Siitä on monenlaista etua kapitalistiselle yrittäjälle.

Ensiksi puuhailu viljelyspalstalla "suojelee" työläisiä järjestötoiminnalta, lukemiselta ja muilta sellaisilta "vaarallisilta" harrastuksilta. Työläinen joka perheineen ahertaa kesäkauden palstallaan, ei ainakaan kesällä ehdi ajatella yhteiskunnallisia kysymyksiä.

Toiseksi työläisen työpäivä saadaan kesäaikana jatketuksi, hänet saadaan välittömästi tuottamaan osan työvoimansa uusintamiseen tarvittavista elintarvikkeista, vieläpä mahdollisimman epärationalisella tavalla, joka pakottaa hänet kuluttamaan alkeellisilla työvälineillä ja huonolla ammattitaidolla työskennellessään suunnattomasti energiaansa.

Kolmanneksi on muistettava, että siellä, missä tämä villitys muodostuu yleiseksi, tehdään samalla mahdolliseksi työpalkan alentaminen ilman, että se herättää taisteluun johtavaa tyytymättömyyttä työläisten keskuudessa. "Sen, mitä perhe ansaitsee kasvitarhastaan tai maapalstastaan, kapitalisti (työläisten välistä) kilpailua hyväkseen käyttäen vähentää työvoiman hinnasta." *)

Mitä edellä on sanottu kapitalistien vaalimasta peruna- ja kasvitarhaharrastuksesta, pitää tietysti paikkansa yleensä työläisten vastaavista harrastuksista, mm. kaupunkityöläisille järjestetyistä siirtolapuutarhoista, elleivät ne ole työväenjärjestön ohjattavissa. Tuskinpa voitanee kieltää, että jos joillakin teollisuustyöläisillä on todella voittamaton tarve maanviljelykseen vapaa-aikoinaan, niin tuhat kertaa edullisempi heille itselleen ja koko työväenluokalle olisi tuon tarpeen tyydyttäminen esim. siten, että teollisuusseutujen työväenjärjestöt yhdessä jonkun pienviljelijäosaston kanssa järjestäisivät talkoita pientalonpoikien auttamiseksi.

Se useinkin vain näennäinen taloudellinen etu, minkä palstaviljely tuottaa, voidaan korvata moninkertaisesti siitä luovuttaessa lujittamalla ammatillisia järjestöjä ja taistelemalla yhdessä palkkojen korottamiseksi. Eräät tosin väittävät, että palstaviljely on työläisille välttämätöntä terveydellisistä syistä, koska se tarjoaa liikuntoa raittiissa ilmassa. Sellaiset väitteet ovat kuitenkin virheellisiä, sillä uuvuttavaa, yksipuolista tehdastyötä ei paranneta yhtä uuvuttavalla ja yksipuolisella maanviljelystyöllä. Kun työläinen raataa 47 tuntia viikossa, niin siinä on jo liikaakin ruumiillista työtä nykyisellä työn voimaperäisyydellä työskenneltäessä. Yksipuolisten liikkeiden aiheuttamat haitat voidaan edes osittain poistaa vain voimistelun, urheilun ja retkeilyn, mutta ei suinkaan raskaan ruumiillisen työn avulla.

K o d i n h o i d o n e d i s t ä m i n e n tehtaan järjestämien kurssien, sen palkkaamien kodinhoitajattarien ja terveyssisarten harjoittaman neuvonnan, kodinhoitokilpailujen yms. menetelmien avulla on levinnyt viime vuosina yhä enemmän. Tämän tapaisen toiminnan tarpeellisuudesta yleensä tuskin voitanee olla eri mieltä erikoisesti teollisuusseuduilla, joissa työläisperheiden tyttäret ovat pakotettuja menemään tehtaaseen työhön jo niin varhain, etteivät ehdi oppia edes äitiensä kodinhoidon taitoa, joka sekin on usein varsin puutteellista, lasten hoitamisesta, vaatteiden huollosta yms. puhumattakaan.

Mutta tuota tarpeellista opetusta ei missään tapauksessa saisi jättää teollisuuslaitosten sosiaalisen toiminnan varaan, koska siihen silloin poikkeuksetta liittyy aina porvarillinen poliittinen ja tavallisesti myös uskonnollinen propaganda. Mitä tulee kodinhoitokilpailuihin, niin ne ovat aivan yhtä epäedullisia työläisille silloinkin, kun niihin osanotto on

---

*) Marx-Engels: Valitut teokset, I osa, siv. 511, venäjänkielinen painos v. 1948.

muodollisesti vapaaehtoista, koska tuollaisten kilpailujen varjolla yrittäjien palkkaamat ja näiden määrättävissä olevat henkilöt pääsevät tunkeutumaan työläiskoteihin ja voivat täydentää tiedoillaan "tehtaan oman pienen ohranalaitoksen" kortistoja työläisten perhe-elämää koskevilla seikoilla ja helpottaa siten kapitalistia löytämään niitä arkoja kohtia (velkaantuminen, lasten koulutusvaikeudet, perheen sisäiset ristiriidat), joita käyttämällä työläinen voidaan työtaistelujen aikana pakottaa lakonrikkuriksi tai ainakin tekemään aluksi eräitä pieniä palveluksia, esim. antamaan tietoja järjestöjen kokouksista, toveriensa mielialoista jne. ja sitten lopullisesti pettämään luokkansa. Vaikka sellaisia heikkoja työläisiä ei ole kovin paljon, niin joka tapauksessa niitä voi aina joitakin löytyä.

Vielä törkeämmiksi muodostuvat tuollaiset kilpailut silloin, kun niihin osallistuminen tehdään suorastaan pakolliseksi kaikille työläisille, kuten äskettäin sanomalehdissä kerrottiin tapahtuneen mm. Wilh. Schauman-yhtymän tehtailla Savonlinnassa. Työläisille jaettiin kilpailuehdot ja kaksi vuotta kestävä kilpailu julistettiin yksinkertaisesti alkaneeksi. Kilpailuehdoissa esitetyt kohteet kannattaa luetella, koska niistä ilmenee, miten häikäilemättä eräät kapitalistit katsovat voivansa puuttua työläisten perhe-elämään ja persoonalliseen vapauteen. Kohteet ovat seuraavat:

1) Huoneiden tarkoituksenmukainen sisustaminen. Tuuletus, valaistus ja lämmitys. 2) Huoneiden sekä säilytyspaikkojen siisteys ja järjestys. 3) Vuode-, pito- ja liinavaatteiden valmistus, hoito ja säilytys. Jalkineiden hoito. 4) Ruoka-aineiden säilytys. 5) Talouskaluston hoito ja säilytys. 6) Puhdistusvälineiden tarkoituksenmukaisuus ja hoito. 7) Lasten- ja terveydenhoito. 8) Talouskirjanpito. 9) Kasvitarhan tarkoituksenmukaisuus ja hoito. 10) Käymälän ja kompostin hoito. 11) Asunnon ympäristön puhtaanapito ja kunnostaminen. 12) Töiden työtehollinen järjestely. 13) Asianmukainen työpukeutuminen. 14) Taloudellisuus kodinhoidossa. 15) Edistyminen kilpailuaikana.

Schauman-yhtymä lienee tällä teollaan saavuttanut maailmanennätyksen, sillä vaikka kapitalistit ovat aina yrittäneet yksityiskohtaisesti määrätä, mitä työläinen saa syödä ja juoda, miten asua ja pukeutua, jotta kaikki tulisi mahdollisimman halvaksi, niin nähtävästi ensimmäistä kertaa on nyt ryhdytty huolehtimaan siitä, miten työläinen käyttää ulostuksensa, ettei sekään menisi hukkaan, vaan tekisi oikein käytettynä mahdolliseksi alentaa edes hiukan työpalkkoja.

Jos tämä kilpailu todella saadaan käyntiin, voisi mainitun yhtymän työläisten asemaa erinomaisesti käyttää esimerkkinä siitä persoonallisesta vapaudesta, jonka porvarillinen "länsimainen" demokratia työläisille takaa.

Teollisuuslaitosten työläiskoteihin tunkeutumisen estämiseksi vaadittakoon kuntia järjestämään noita kursseja ja neuvontaa. Silloin on ainakin teoreettinen mahdollisuus, että työläiset kunnanvaltuustoissa olevien edustajiensa välityksellä voivat valvoa ja vaikuttaa kurssien ja neuvontatilaisuuksien henkeen, etteivät ne muodostu porvarillisten puolueiden poliittisiksi hämäys- ja kalastustilaisuuksiksi.

Ihanteellisin ratkaisu olisi tietysti se, että kodinhoidon jms. neuvonnan voisivat työläisperheissä hoitaa kokonaan demokraattisten naisten omat järjestöt, luonnollisesti valtiolta ja kunnilta saatavan avustuksen turvin. Silloin tulisi samalla pidetyksi huoli siitä, että työläisnaisille opetetaan nimenomaan niitä taitoja, jotka helpottavat heidän työtään kotona ja tekevät heillekin mahdolliseksi osallistua opiskeluun, järjestö- ym. yhteiskunnalliseen elämään, eivätkä sitoisi heitä täydellisesti kotiaskareisiin, kuten on teollisuusyritysten kodinhoitoneuvonnan tarkoituksena. Sillä se koettaa elvyttää jälleen henkiin yhteiskunnallisen työnjaon jo osittain hävittämän kotileipomisen, vaatteiden ompelemisen (mm. sodan aikana muotiin tulleiden ja edelleen järjestettyjen "vanhasta uutta" kurssien avulla), vieläpä kankaan kudonnan, marjojen yms. tuotteiden säilönnän, jotka kaikki tehtaassa työssä käyvälle naiselle merkitsevät todellista orjan raadantaa, näännyttävät hänet fyysillisesti ennen aikojaan ja tylsistyttävät henkisesti.

Väite, joka tavallisesti esitetään näiden töiden kotona suorittamisen puolesta, nim. että niiden ansiosta perheen menot vähenevät, pitää paikkansa ainoastaan osittain. Tässä pätee jo palstaviljelyn tuottamista taloudellisista eduista esitetty kanta. Sen, minkä tämäntapainen perheen äidin raadanta tuottaa työläisperheelle taloudellista hyötyä säästämällä osan ravinto- ja vaatemenoista, perhe menettää palkkojen alentamisen johdosta, joka varmasti seuraa, jos kotona leipominen, kutominen, ompeleminen yms. tulee yleiseksi, koska se yleistyessään vähentää työläisperheen keskimääräisiä ylläpitokustannuksia ja siten työvoiman arvoa, joka viime kädessä ratkaisee työpalkan suuruuden.

Luonnollisesti on myönnettävä, että monissa lapsirikkaissa perheissä täytyy pakostakin turvautua valmistamaan kotona kaikki mitä suinkin voidaan valmistaa, mutta missään tapauksessa se ei ole mikään ihannetila, johon muidenkin perheiden olisi pyrittävä, vaan kirous, jota vastaan täytyy taistella vaatimalla sellaisia palkkoja, että niiden turvin myös suurempien perheiden äidit vapautuvat epäinhimillisestä raadannasta.

T e h d a s r u o k a l o i s t a ei ole paljon sanottavaa. Kapitalistiset yritykset perustavat niitä omaa etuaan silmällä pitäen, kos-

ka suurissa erissä valmistettu keittoruoka tulee paljon halvemmaksi kuin voileivät, joita työläiset muussa tapauksessa joutuisivat käyttämään ja siten myös tehdasruokalain avulla alennetaan työvoiman arvoa. Lisäksi väitetään tutkimusten osoittaneen, että keittoruokaa sisältävän aterian jälkeen työläisten työteho on suurempi, ja toisaalta heidän terveytensä säilyy kauemmin raskaissakin töissä, kuin jos he joutuisivat tyytymään vain yhteen varsinaiseen ateriaan päivässä. Tehdasruokalat voivat eräissä tapauksissa olla edullisia myös työläisille em. syiden vuoksi, mutta tavallisesti kuitenkin vain sillä ehdolla, että työläisillä tai heidän ammatillisilla järjestöillään on tilaisuus valvoa ruokalan toimintaa, käytettyjen tarvikkeiden laatua, annosten hintoja ja hygienisiä seikkoja, koska päinvastaisessa tapauksessa kiusaus rikastua myös tehdasruokalan avulla voi muodostua kapitalistille ylivoimaiseksi ja johtaa väärinkäytöksiin.

Teollisuuslaitosten asuntohuolto on edellisiä paljon tärkeämpi sekä laajuutensa että erikoisesti vaikutustensa puolesta.

Asuntohuoltoa toteutetaan pääasiassa kahta linjaa: rakentamalla tehtaalle omia työläisasuntoja tai sitten avustamalla laitoksen työläisiä muodossa tai toisessa omakotien rakentamisessa tai hankkimisessa.

Tämän kysymyksen merkitys on meidän maassamme suurempi kuin useimmissa muissa kapitalistisissa maissa, sillä meillä on huomattava osa teollisuustyöläisistä asunut ja asuu edelleenkin teollisuuslaitosten omistamissa tai niiden avustuksella rakennetuissa asunnoissa. Syynä tähän ilmiöön on ennen kaikkea se, että maamme teollisuuslaitoksista suurin osa on aikanaan perustettu harvaan asutuille seuduille, joten työläisten saannin edellytyksenä oli mm. asunnon tarjoaminen muualta muuttaneille perheille. Sama syy pakoitti kapitalisteja rakentamaan asuintaloja työläisilleen myös sellaisissa kaupungeissa, kuten Tampereella, joissa teollisuuden nopea kehitys lisäsi väestön lukumäärää hyvin nopeasti. Tarkkoja tietoja teollisuuslaitosten asuinrakennusten määrästä ei käytettävissäni ole, mutta 1920-luvun alussa lienee n. 15 % kaikista teollisuustyöläisistä asunut tehtaiden asunnoissa. Nykyään arvioidaan tehtaiden asunnoissa ja omakotitaloissa (joista suurin osa on rakennettu teollisuuslaitosten myötävaikutuksella) asuvan n. 25 % kaikista teollisuustyöläisistä.

Työväenliikkeen suhde teollisuusyritysten rakennuttamiin työläisasuntoihin ja myös omakotirakentamiseen on määritelty hyvin yksityiskohtaisesta jo viime vuosisadalla. Mm. Marx ja Engels käsittelivät kysymystä niin teoreettisesti kuin käytännöllisestikin. Siitä huolimatta esiintyy tässä kysymyksessä monenlaista epäselvyyttä myös järjestyneiden työläisten keskuudessa, ehkä siksi, että tuo kannanmäärittely on unohtunut taikka ei ole lainkaan tullut työläisten tietoon meidän maassamme. Sen tähden selostan lyhyesti marxilaisen kannan teollisuuslaitosten asuinrakennustoimintaan ja samalla jossain määrin asuntokysymykseen yleensä, joka ei suinkaan ole vain tämän päivän kysymys, vaan on esiintynyt niin kauan kuin kapitalistista tuotantotapaa on ollut.

Marx ja Engels ovat ensiksikin sitä mieltä, että työläisten asuntokysymys, asuntokurjuus, joka ilmenee milloin voimakkaampana, milloin hiukan lievempänä kaikissa kapitalistisissa maissa, ei ole mikään peruskysymys työläisille, sillä kuten Engels kirjoittaa: ”Työläisten ja pikkuporvariston erään osan asunnon puute nykyisissä suurkaupungeissa on eräs lukemattomista pienistä, toisarvoisista onnettomuuksista, jotka johtuvat kapitalistisesta tuotantotavasta. Se ei suinkaan ole suoranainen seuraus kapitalistin harjoittamasta työläisen riistämisestä työläisenä.” *) Engels tarkoittaa, että asunnon vuokraajana työläinen tosin tulee monasti petetyksi, joutuessaan maksamaan huonosta asunnosta kalliin vuokran, aivan samoin kuin kulutustarvikkeita ostaessaankin, mutta se ei kuitenkaan ole perussyy kurjuuteen ja köyhyyteen. Perussyynä on se, että työläistä riistetään palkkatyöläisenä, hänelle maksetaan työpalkkana ainoastaan osa hänen luomistaan arvoista, suurimman osan joutuessa lisäarvona kapitalistille. Työläisen asema ei oleellisesti muuttuisi siitä, että hänen pettämisensä asunnonvuokraajana ja kulutustarvikkeiden ostajana lakkaisi. Perusteellinen muutos tapahtuu vasta sitten, kun tuotantovälineet otetaan yhteiskunnan haltuun ja työläisten riistäminen lopetetaan. Edellä sanottu ei luonnollisesti merkitse sitä, etteikö työläisten pitäisi taistella myös asunto- ja hintakeinottelua vastaan, sikäli kuin se on mahdollista, vaan ainoastaan sitä, että tuloksellisenakaan ei sellainen taistelu voi vapauttaa työläistä palkkaorjan asemasta.

Toiseksi marxilaisuus opettaa, että asuntokysymyksen ratkaiseminen kapitalistisen tuotantotavan aikana on mahdotonta, käytettiinpä minkälaisia keinoja tahansa. Jokainen ratkaisu on aina väliaikainen, asuntokurjuus uusiintuu yhä uudelleen. Jos joskus poikkeuksellisen suotuisissa oloissa työläisten asunto-oloissa tapahtuu hiukan parannusta, niin tuon saavutuksen tekee aina tyhjäksi seuraava pulakausi ja vielä täydellisemmin sota, kuten on jälleen tapahtunut koko kapitalistisessa maailmassa, niin että asuntokurjuus monessa maassa on nyt huutavampi kuin

*) Marx-Engels: Valitut teokset, I osa, siv. 514—15. Venäjänkielinen painos 1948.

koskaan aikaisemmin. Ainoa keino työläisten asuntokurjuuden ratkaisemiseksi on kapitalistisen järjestelmän hävittäminen.

Näiden katsomusten valossa on tarkasteltava asuntokysymyksen yksityiskohtia. Jokaista sen väliaikaista ratkaisuyritystä nykyisen järjestelmän aikana on arvosteltu sen mukaan, vaikeuttaako vai helpottaako se asuntokysymyksen samoin kuin muidenkin sosialisten kysymysten lopullista ratkaisua. Jos se edistää työläisten taistelua paremman yhteiskunnan puolesta, silloin se on hyväksyttävä, jos se tuota taistelua estää, silloin sitä vastustettava, tai ei ainakaan ole edistettävä siinäkään tapauksessa, ettei sen vastustaminen ole työläisille mahdollista.

Mitä ensin tulee tehtaan omistamiin työläisasuntoihin, niin edellä sanotun perusteella niiden vahingollisuus työläisille on ilmeinen, koska työläisten asuminen tehtaan asunnoissa vaikeuttaa heidän toimintaansa taloudellisten olojensa parantamiseksi, poliittisesta toiminnasta puhumattakaan. Engels kirjoitti Englannissa suorittamiensa tutkimusten perusteella asiasta:

"... englantilaiset tehtailijat ... pääsivät käytännössä selville siitä, minkälaista painostusta he voivat harjoittaa lakossa oleviin työläisiin, jos ovat samaan aikaan noiden työläisten talonisäntiä," [1])

ja edelleen:

"Kysymys ei ole ainoastaan siitä, että he (so. työläiset) joutuvat maksamaan talosta monopolihinnan, koska tehtailijalla ei ole kilpailijoita, vaan siitä, että jokaisen lakon aikana he joutuvat kodittomiksi, koska tehtailija häätää heidät ilman pitempiä puheita kadulle, mikä vaikeuttaa monasti kaikkea vastarintaa." [2])

Tietysti voidaan väittää, että tilanne on nyt meidän maassamme kokonaan toinen, koska täällä vallitsee niin ankara asuntopula, että sen lievittämiseksi kaikki keinot ovat hyviä, joten Marxin ja Engelsin kantaa ei voida pitää näissä oloissa pätevänä. Kuitenkin on muistettava, että myös silloin, kun he kantansa esittivät, vallitsi hirvittävä asuntokurjuus melkein kaikissa kapitalistisissa maissa. Käsityksen siitä saa vaikka silmäilemällä Engelsin teosta Työväenluokan asema Englannissa tai suomenkielisenäkin saatavissa olevan Marxin Pääoman ensimmäistä osaa (esim. ss. 606—612 ja 629—637).

Toinen vastaväite, joka joskus esitetään, on se, että kapitalistit olisivat viimeisten sadan vuoden aikana muuttuneet, etteivät he enää käyttäisi omistamiaan asuntoja työläisten sitomiseksi tehtaaseen, palkka- ja muiden taistelujen tukahduttamiseen, vaan että he uhraisivat varoja asuinrakennustuotantoon yksinomaan ihmisrakkautensa vuoksi. Ajatus on varsin naivi, sillä koskaan ei kapitalistien ihmisrakkaus ole ollut, eikä ole nytkään, niin suuri, että se pystyisi tukahduttamaan voitonhimon. Asuinrakennustuotantoon eivät kapitalistit ole uhranneet varoja helpottaakseen työläisten elämää, vaan kuten jo aikaisemmin totesimme, hankkiakseen harvaan asutuille seuduille perustamiinsa tuotantolaitoksiin työläisiä riistettäväkseen. Mistään hyväntekeväisyydestä ei siinä myöskään ole ollut kysymys, sillä harvoja poikkeuksia lukuunottamatta on asuntojen rakennuttaminen ollut varsin kannattava liikeyritys, koska vuokrat on pyritty pitämään ainakin yhtä korkeina kuin vastaavanlaisissa yksityisten omistamissa asuintaloissa. Näin on ollut nytkin, toisen maailmansodan jälkeen, sillä heti, kun vuokrien korotus on sallittu, ovat teollisuuslaitokset kiiruhtaneet ensimmäisten joukossa käyttämään tuota oikeutta hyväkseen. Mutta niissäkin harvoissa tapauksissa, jolloin teollisuuslaitokset perivät työläisiltään tavanomaista pienemmän vuokran, tulee se korvatuksi siten, että työläisille maksetaan ainakin vastaavasti pienempiä palkkoja.

Vaikka asunnonvuokra on tavallisesti sama kuin yksityistaloissakin, niin siitä huolimatta pitävät teollisuuslaitokset oikeutenaan määräillä pikkumaisesti asukkaiden elämästä. On kyllä totta, että lähimainkaan kaikilla teollisuusalueilla ne eivät enää pysty niin yksityiskohtaisesti määräämään, kenen kanssa tehtaan asunnoissa asuvat työläiset saavat seurustella, ketä ja mihin aikaan saa noissa asunnoissa käydä vieraisilla, kuten ne tekivät kolmekymmenluvulla mutta yhä edelleenkin on kaikissa näkemissäni vuokrasopimuksissa joukko työläisten oikeuksia ja vapautta rajoittavia säädöksiä, joiden rikkominen aiheuttaa viipymättömän karkoittamisen asunnosta.

Suorastaan ihmisarvoa alentavia ovat nytkin säännöt monien tehtaiden naistyöläisille tarkoitetuissa yhteisasuntoloissa, "Impilinnoissa" (Riihimäellä, Tampereella, Turussa, Porissa jne..) kuten niitä joskus virallisesti, tavallisimmin ivallisesti työläisten keskuudessa nimitetään. Esimerkkinä mainittakoon Turun Verkatehdas Oy:n naimattomille naisille tarkoitetun Kotilinnan säännöt, joissa kielletään miesvieraiden, jopa asukkaiden läheisten omaistenkin vieraileminen. Jos asukas tulee raskaaksi, hänet ajetaan asunnostaan ilman irtisanomista jne. Monissa tällaisissa tehtaan asuintaloissa rehoittaa urkinta ja ilmiantojärjestelmä. Pikkumaisten ja orjuuttavien sääntöjen nou-

[1]) Marx-Engels: Valitut teokset, I osa, s. 548, venäjänkielinen painos v. 1948.

[2]) Sama teos, s. 546.

dattamista valvovat tehtaiden palkkaamat talonmiehet, emännöitsijät ja isännöitsijät, joilla on oikeus tunkeutua työläisten asuntoihin, suorittaa niissä tarkastuksia mihin aikaan tahansa, ja jos työläiset rohkenevat sellaista häiritsemistä vastustaa tai edes mutista sen johdosta, voi seurauksena olla ilman muuta häätö asunnosta, kuten hyvin monissa vuokrasopimuksissa nimenomaan sanotaan, mm. Oy Laivateollisuus Ab:n Turussa. Mainitussa välikirjassa täytyy työläisen lisäksi vakuuttaa, että hänen mukanaan tuomansa huone- ja talouskalut eivät ole varastettuja vaan hänen omiaan.

Niin nöyryyttäviä kuin monet tämän tapaiset määräykset ovatkin, eivät ne sentään ole pahinta. Monin verroin turmiollisempaa työläisille on tehtaan asunnoissa asuminen sen tähden, että kapitalistit käyttävät meilläkin sitä poikkeuksetta työläisten sitomiseen tuotantolaitokseen, terrorisoimiseen ja kaiken vastarinnan nujertamiseen. Se käy mahdolliseksi jo yksinomaan sen tähden, että työläisten on muutettava kaikista tehtaiden asunnoista heti, kun työsuhde syystä tai toisesta päättyy. Häätöuhka tekee monille työläisille esim. palkankorotusvaatimukseen yhtymisen varsin vaikeaksi. Vielä vaikeampaa on esim. suuriperheisille lakkoon lähteminen koska silloin voi työpaikan menettämisen lisäksi seurata myös asunnon menettäminen, kuten viime vuosinakin on monasti tapahtunut, esim. vv. 1949 ja 1950 lakkojen yhteydessä.

Omistamiaan asuintaloja käyttävät kapitalistiset yritykset monella muullakin tavalla edukseen. Äskettäin kerrottiin sanomalehdissä, miten esim. Wärtsilä-yhtymä pakottaa yrityksen asunnossa asuvien työläisperheiden muualla työskenteleviä vaimoja ja muita perheenjäseniä siirtymään yhtymän tehtaisiin, mm. Arabiaan paljon raskaampaan ja huonommin palkattuun työhön, uhaten muussa tapauksessa perheen päätä työstä erottamisella ja asunnosta häätämisellä.

Teollisuuslaitosten avustama ja ohjaama omakotirakennustoiminta, joka samoin kuin yleensä sosiaalinen huolto ja holhous alkoi maassamme laajassa mitassa luokkasodan päätyttyä, jolloin teloitusten ja vankilain lisäksi vallassaolijat halusivat käyttää myös muita keinoja työläisten vastarinnan nujertamiseksi ja joka on nyt toisen maailmansodan jälkeen edelleen laajentunut, on työläisille yksilöinä ja luokkana melkein yhtä kielteinen kuin edellä käsitelty huoltomuoto. Voidaan liioittelematta sanoa, että kauniista nimestään huolimatta omakoti muodostuu monissa tapauksissa työläiselle vankilaksi, joka kahlehtii hänet määrättyyn kapitalistiseen yritykseen elämän loppuun saakka, voipa se kahlehtia seuraavankin sukupolven.

Jatkuu.

Propaganda- ja agitatiotyön kysymyksiä

V. LOHTANDER:

Muutamista joukkopropagandatyön kysymyksistä ja sen laajentamisen muodoista

Vihollisen hermostuneisuus ja yltynyt parjaus puoluettamme kohtaan, joka on jatkuvasti lujittanut yhteyksiään työtätekeviin joukkoihin, on eräs osoitus siitä, että puolueemme joukkopropagandatyön laajentaminen ja voimistaminen on ollut ajankohtainen ja oikea toimenpide.

Puolueemme joukkopropagandan tulee yhä tehostetummin paljastaa kuinka Suomen kapitalistien ns. vakauttamis- ja "pitkän tähtäimen ohjelmat" suuntautuvat työtätekevien joukkojen elintason alentamiseen ja kapitalistien voittojen jatkuvaan kohottamiseen. Meidän tulee osoittaa, että kapitalistien suunnitelmat tarjoavat työtätekeville joukoille vain kohoavia hintoja ja lisääntyviä veroja, palkkojen laskua, asunnoista häätöjä, pakkohuutokauppoja, oikeudettomuutta, työmaa- ja mielipideterroria. Teollisuuden kehittämisen asemesta suurkapitalistit sulkevat tehtaita, erottavat sadoittain työläisiä työstä lisäten työttömien reserviarmeijaa. Kansalle välttämättömien tarvikkeiden tuotannon lisäämisen asemesta he valmistautuvat jo tuotettujenkin arvojen tuhoamiseen ja uuteen ihmisteurastukseen.

Maatalouden suuromistajia suosivalla hinta- ja verotuspolitiikalla jarrutetaan maatalouden, ennen kaikkea karjatalouden kehitystä, velkaannutetaan talonpojat ja pakotetaan heidät lähtemään kodeistaan ja konnuiltaan.

Kansallisen kulttuurin suojelemisen ja kehittämisen asemesta täytetään kirjakauppojen hyllyt amerikkalaisella gangsteri- ja roskakirjallisuudella, elokuvateatterit murhia ja sotaa ihannoivilla filmeillä ja siten myrkytetään kasvavan nuorisomme tervettä vaistoa. Tiede ja taide sekä sellaisenkin sivistyneistön itsenäisyys, tahto ja toiminta on suurelta osalta riippuvainen armopaloista ja sotapolitiikan suosijoista. Kaikki tämä on tulosta kapitalismin

mädännäisyydestä, sen aikansa yli eläneisyydestä niin meillä kuin muuallakin kapitalistisessa maailmassa.

Edellä mainitut tekijät eivät voi olla kärjistämättä ristiriitoja vanhaa ja kuolevaa edustavan suurpääoman sekä uutta ja edistyksellisyyttä edustavan työväenluokan välillä. Tämä vuorostaan antaa proletariaatille yhä suurempia mahdollisuuksia liiton lujittamiseksi talonpoikaiston ja muiden riistettyjen sekä edistystä kaipaavien joukkojen välillä.

Mutta näiden edistyksellisten voimien liitto ja yhdistyminen ei synny itsestään, luonnonvoimaisesti, vaan työväenluokan ja sitä johtavan etujoukon sitkeän joukkopropagandan ja jokapäiväisen taistelun tuloksena.

Puolueemme IX edustajakokous määritteli sekä toiminnallisuuden että propagandatyömme päätunnukseksi r a u h a n, k a n s a n v a l l a n j a m a a m m e r i i p p u m a t t o m u u d e n s u o j a a m i s e n, joiden tueksi edustajakokous kehoitti lujittamaan työväenluokan yhteisrintamaa ja luomaan laajan eri kansalaispiirejä käsittävän edistyksellisen rintaman.

Joukkopropagandassamme meidän on osoitettava, että vain työväenluokka, liitossa talonpoikaiston ja edistyksellisen sivistyneistön kanssa, kykenee vapauttamaan ei vain itsensä, vaan koko kapitalismin ikeen ja sorron alla huokaavan väestön uudelta sodalta ja tuholta.

Marxilaiseen kirjallisuuteen ja Neuvostoliiton suurenmoiseen kokemukseen nojautuen tulee joukkopropagandatyössämme selvittää oikeistososialidemokraattien ihannoiman länsimaisen porvarillisen diktatuurin olemus ja vastapainoksi työväenluokan siirtymiskauden valtion laaja demokraattinen sisältö ja olemus. Meidän tulee osoittaa, että työväenluokka ei ota valtaa ikuistaakseen sitä, vaan hävittääkseen riiston, luokat ja yleensä kaikenlaisen vallan toisen ihmisen ja ryhmän taholta toista ihmistä ja ihmisryhmää kohtaan. Tämä onkin perusero kommunistien ja oikeistososialidemokraattien ohjelman ja teorian välillä, sillä oikeistososialidemokratia pyrkii niin meillä kuin muuallakin kapitalistisessa maailmassa ikuistamaan luokat, palkkaorjuuden ja länsimaisen porvarillisen harvainvallan.

Talonpoikaistolle meidän on, marxilaiseen teoriaan, Neuvostoliiton ja kansandemokratian maiden elävään kokemukseen nojautuen ja kolhoosipeikolla peloittelun vastapainoksi, selvitettävä, että ainoastaan proletariaatin valta pelastaa talonpojat proletarisoitumiselta ja joutumasta pois kodeistaan ja konnuiltaan, ja että vain osuustoiminnan pohjalla muodostettu suurmaatalous turvaa heille varakkaan, kylläisen ja kulttuurisen elämän. Vastapainoksi vastustajan peloittelulle omaisuuden menettämisestä meidän tulee selvittää, että työväenluokan ylimenokauden valtio ei suinkaan merkitse yleensä yksilöllisen omaisuuden hävittämistä, vaan kapitalistisen, riistoon perustuvan yksityisomistuksen hävittämistä, tuotantovälineiden ja tehtaiden sekä pankkien yhteiskunnan haltuun ottamista, suuryhtiöiden, pankkien ja keinottelijoiden maiden pakkoluovuttamista ja niiden jakamista kyntäjien ikuiseen käyttöön. Työväenluokan valta ei merkitse eikä tarkoita ihmisten köyhdyttämistä, vaan vauraan elämän luomista ja kaikkien varakkaaksi tekemistä.

Neuvostoliiton käytännön kokemuksiin nojautuen me voimme sivistyneistölle, tieteen ja taiteen eri alojen työntekijöille osoittaa, kuinka nykyoloissa vain sosialismi voi antaa jokaiselle taloudellisista ja muista huolista vapaat mahdollisuudet kehittää tietojaan ja taitojaan maansa ja kansansa hyväksi ja siten rikastuttaa koko ihmiskunnan hyvinvointia ja kulttuuria.

Tässä vain muutamia jatkuvan joukkopropagandan kysymyksiä, jotka ovat epäselviä varsinkin marxilaiseen kirjallisuuteen ja Neuvostoliiton kokemuksiin perehtymättömille henkilöille ja jotka askarruttavat valhepropagandan vaikutuksen alaisina olevia ihmisiä ja ovat esteenä heidän liittymiselleen nykypäivien elinehtojen parantamiseen, rauhan ja demokratian puolesta käytävään taisteluun.

Me kommunistit emme edusta vain työväenluokan, talonpoikaiston ja koko kansamme turvattua tulevaisuutta, vaan olemme myöskin nykyisyyden aktiivisimpia ja uhrautuvaisempia taistelijoita kaikkien riistettyjen ja sorrettujen elämän parantamiseksi. Tähän tähtäävät kaikki puolueemme ja ennen kaikkea SKPn IX edustajakokouksen päätökset, jotka jokaisen tulee selvittää itselleen niin, että kykenee niiden sisällön selvittämään työläis- ja talonpoikaisjoukoille ja toimimaan niiden käytännössä toteuttamiseksi.

SKDLn eduskuntaryhmän aloitteet rauhan laista, verouudistuksista, palkkojen korottamisesta, maanhankintalain uudistuksesta, suuryhtiöitten ja pankkien kansallistamisesta, koulu-uudistuksesta ym. kansamme etuja puolustavat aloitteet ovat puoluejäsentemme jatkuvan joukkopropagandatyön kysymyksiä.

On sanottava, että näiden kysymysten tunnetuksi teko laajoille työtätekeville joukoille on vielä heikkoa. Tämä johtuu osaksi siitä, että puolueosastojen toimikunnat eivät ole monien tehtäviensä ohella osanneet keskittää voimiaan kullakin hetkellä oleviin yhteisiin pääkysymyksiin ja yhdistämään niitä paikallisten kysymysten kanssa. Kun lehdistömme leviää vielä suhteellisen pieneen väestöpiiriin, ja kun muutkin joukkopropagandamme muodot ovat rajoittuneet pääasiallisesti vain puhe-, keskustelu- ja iltamatilaisuuksien selostuksiin ja osaksi työpaikoilla suoritettuun henkilökohtaiseen valistustyöhön sekä työpaikkakokouksiin, niin on selvää, että läheskään kaikki eivät edes tunne näitä päätöksiä ja

aloitteita. Eiväthän ne ole iskeytyneet edes kaikkien puoluejäsenten mieliin, joiden pitäisi työtä tehdä. Tästä johtuu myös, että SKPn IX edustajakokouksen rauhan, kansanvallan ja riippumattomuuden puolesta hyväksymän päätunnuksen tunnetuksi teko on vielä jäänyt varsin heikoksi ja käsittää vain suppean piirin. Tästä on selvimpänä osoituksena se, että oikeistososialidemokraattien ja porvarien yhteisesti ajama sotamäärärahojen lisääminen ja väestösuojelulakien käsittely ei ole aiheuttanut tarpeellista joukkojen suuttumista ja liikettä niiden vastustamiseksi.

Yhtenä haittana joukkopropagandan suorituksessa on se, että osa jäsenistöstämme on jäänyt syrjään, jopa niinkin tärkeissä tehtävissä kuin rauhantaistelu, työväenluokan yhtenäisyyden rakentaminen jne. Lahkolaisuutta tässä suhteessa osoittaa myöskin jokapäiväisen henkilökohtaisen valistustyön aliarvioiminen sekä kieltäytyminen toiminnasta ammatillisissa, urheilu- ym. joukkojärjestöissä.

On kuitenkin havaittavissa, että suurin osa puolueosastojen jäsenistä on ymmärtänyt joukkopropagandan laajentamisen merkityksen ja ryhtynyt sen mukaisesti toimimaan. Erittäin onnistunutta joukkopropagandaa ovat tehneet mm. loimaalaiset toverit, jotka ovat saaneet koko Loimaan kauppalan väestön liikehtimään heille elintärkeän kysymyksen johdosta. Jokin aika sitten kutsuttiin SKDLn Loimaan Kunnallisjärjestön aloitteesta koko kauppalan väki keskustelemaan häätöuhkasta, joka korkeiden maanlunastusmaksujen johdosta kohdistui suureen osaan talojen omistajista. Tuloksena oli, että yksimielisesti valittiin eri mielipidesuuntia edustava toimikunta ajamaan asiaa kaikkien talonomistajien edun mukaisesti sekä lähetystö eduskuntaryhmien puheille. Vaikka asia ei ole vielä lopullisesti ratkennut, niin liikkeen edelleen jatkaminen ja väestön yksimielisyyden säilyttäminen takaavat varman voiton.

Samanlaisen yhtenäisen talonpoikaiston etuja puolustavan liikkeen saivat aikaan Porin piirin toverit isäntäveron kohottamista koskevassa kysymyksessä. Useampien kylien talonpojat järjestivät kylittäin yleisiä asukkaitten kokouksia, joissa tuomitsivat isäntäveron kohottamisen ja valitsivat kylätoimikunnat ja niitä yhdistävän johtavan elimen asiaa edelleen hoitamaan. Vaikka liike ei heikon laajentumisensa vuoksi ole vielä tuonut suuria tuloksia, on sillä jo sinänsä merkittävä, koko talonpoikaistoa yhdistävä vaikutuksensa.

Nuorisotyön alalla ovat Helsingin työpaikkojen nuoret työläiset järjestäneet nuorisoliittolaisten aloitteesta eri tehtaitten nuorten työläisten välisiä toveri- ja haasteiltoja, jotka ovat onnistuneet hyvin. Työläisten keskinäisen kanssakäymisen ja tutustumisen muotona sopii myös vanhemman väen huomioida tämä. Eräänä

hyvin tärkeänä työväenluokan yhtenäisyyttä lujittavana muotona ovat Helsingissä ja eräiden muidenkin piirien työmailla kokoontuvat työmaakerhot, joilla on hyvin suuri merkitys puolueemme jäsenten kiinteän yhteyden pitämiseksi puolueettomiin ja sosialidemokraattisiin työläisiin. Samoin on useissa ammattiosastoissa ollut onnistuneita kerhoja, joissa on opiskeltu ammattiyhdistystietoa ja päivän kysymyksiä. Työläisten yhteisissä kerhoissa, joissa on eri mielipiteitä ja maailmankatsomuksia omaavia työläisiä, syntyy keskusteluja, kysymyksiä ja vastaväitteitä, jotka pakottavat ei vain kommunistit, vaan myöskin puolueettomat ja sosialidemokraattiset työläiset paneutumaan kirjojen pariin ja löytämään niistä vastaukset epäselviin kysymyksiin. Yhteisissä kerhoissa oppivat kommunistit oikealla tavalla suhtautumaan toisin ajatteleviin, ottamaan huomioon heidän mielipiteensä, oikaisemaan ja kasvattamaan heitä juuri niissä kysymyksissä, jotka ovat olleet esteenä työväenluokan yhtenäisyyden ja luokkatietoisuuden kohottamisessa.

Työläis- ja kansalaisopistot, maamiesseurat, pienviljelijäyhdistykset ym. oppilaitokset ja järjestöt, joissa on työläis- ja talonpoikaisväkeä, ovat paikkoja, joissa tietoisempien ja kouluuntuneimpien kommunistien tulee auttaa ja suorittaa kasvatus- ja valistustyötä. Sääntönä on pidettävä, että mitään tilaisuutta, jossa on työläis- ja talonpoikaisjoukkoja, ei saa jättää käyttämättä puoluevaikutuksen lujittamiseksi joukkoihin.

Vain jatkuva kommunistien yhteyden lujittaminen joukkoihin, uusien propaganda- ja työmuotojen löytäminen sekä joukkopropagandan kaikista voimakkaamman välineen, lehdistön levittäminen, jonka avulla puolue puhuu joka päivä ja joka tunti työväenluokan kanssa, omalla, sille tarpeellisella kielellä, takaa lujan yhteis- ja kansalaisrintaman lujittamisen, rauhan, demokratian ja riippumattomuuden suojaksi.

Merkkipäiviä syyskuussa

1. 1939 Saksalaiset hyökkäsivät Puolaan.

5. 1905 Venäläis-japanilainen sota päättyi.

9. 1944 Bulgarian kansallispäivä.

18—20 1893 Ensimmäinen Suomen työväen edustajakokous Helsingissä.

19. 1923 Työväenjärjestöjen Tiedonantaja alkoi ilmestyä Helsingissä.

19. 1944 Välirauhansopimus Suomen ja Neuvostoliiton välillä allekirjoitettiin.

27. 1949 Perustettiin Kiinan kansantasavalta.

28.1864 I Internationale perustettiin Lontoossa.

SISÄLTÖ:

Kommunistisen puolueen lujittaminen — menestyksen ehto. 401

Eino Tainio: SKP yli 30 vuoden ajan taistelussa sodanvaaraa vastaan 405

Rauol Palmgren: Forssan ohjelmasta Railon kautta Oittisen 417

V. L.: Oikeisto-opportunistisesta poikkeamasta Romanian työväenpuolueessa 428

Erkki Tuominen: Keynesin oppi kapitalistisen talouspolitiikan ohjeena. II. .. 433

E. Nevalainen: Palkkatyöläisten taloudellinen ja henkinen holhous teollisuuslaitosten sosiaalitoiminnan avulla. I 442

Propaganda- ja agitatiotyön kysymyksiä:

V. Lohtander: Muutamista joukkopropagandatyön kysymyksistä ja sen laajentamisen muodoista. 459

Toimitus ja konttori: Helsinki, Kotkankatu 9. Puhelin: toimitussihteeri 493 204, konttori vaihde (Lehtitalo) 70 491, 779 214 (suora johto). Postisiirtotilin n:o 78 444.
Toimituskunta: Matti Janhunen (pää- ja vastaava toimittaja), Sulo Suvanto, Tuure Lehen, Heikki Kuusinen, Aili Mäkinen, Eino Nevalainen.
Tilaushinnat: kotimaassa 1/1 vsk. 600:—, 1/2 vsk. 300:—, 1/4 vsk. 150:—, Ruotsiin, Tanskaan, Norjaan ja Islantiin 1/1 vsk. 720:—, 1/2 vsk. 360:—, 1/4 vsk. 180:—, muualle ulkomaille 1/1 vsk. 900:—, 1/2 vsk. 450:—. Irtonumerot mk 60:—.

Yksi tie, mutta kaksi asiaa

Lähettämällä Sirolan Säätiön adresseja ystävillesi, muistamalla heitä iloissa ja suruissa, osoitat osanottosi pysyvällä ja arvokkaalla tavalla. Samalla tuet Yrjö Sirolan Säätiön suorittamaa arvokasta kulttuurityötä.

TILAA ADRESSIT OSOITTEELLA:

YRJÖ SIROLAN SÄÄTIÖ

Helsinki, Kotkankatu 9, puh. 70 491

SIROLAN KIRJEOPISTO

Tietoja voidaan hankkia vain opiskelemalla

Syksy lähestyy, parhain opiskeluaika alkaa. Sirolan Kirjeopiston opinto-ohjelmat, kirjekurssit ja uudet itseopiskelusuunnitelmat antavat opintotyöllenne varman suunnitelmallisuuden ja parhaat tulokset.

Ilmaisen esittelylehtisemme lähetämme pyynnöstänne maksutta.